

FOTO UN KINO AMATIERU ŽURNALS.

Latviešu Fotografiskās Biedrības, Rīgā, Liepājas Fotografiskās Biedrības un Jelgavas Fotografiskās Biedrības oficiālais organs.

Izdevniecība: „Objektīvs“ Rīgā, Ausekļa ielā 5—15. Tek. rēķ. pastā Nr. 724.
Iznāk vienu reizi mēnesī. Abonēšanas maksā Ls 10.—gadā, Ls 5.—pusgadā. Sludinājumu maksā pēc tarifa.

Nr. 3./4.

1929.

Pēdējais snegs.

Palielinājums no „Leica“ kameras.

V. Rikveils.

Maksā Ls —.80

Agfa

Agfa - kameras

Agfa - plates

Agfa - filmas

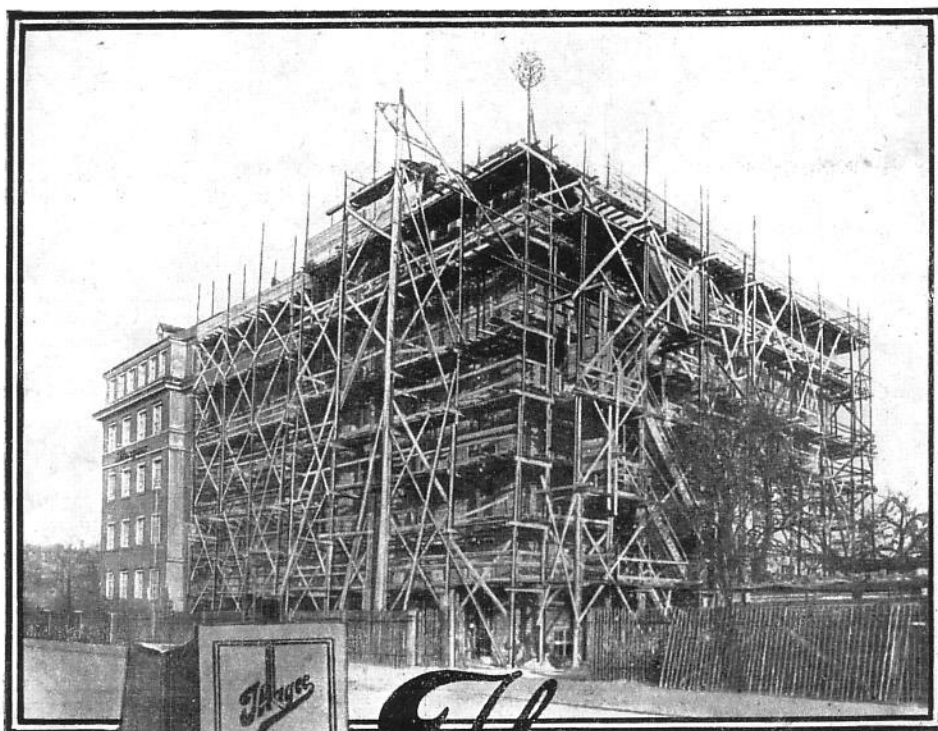
Agfa - papīri

Agfa - attīstītāji

Agfa - palīglīdzekļi

Mēs būvējam...

Ihagee

Kad pieprasījums pieaug un kad tūkstošs rokas nespēj vairs visa darba veikt, tad jārod ceļš, kā no šī stāvokļa ārā tikt. Mēs būvējam! Mēs pieaicinām vēl 500 darbin. lai uzturētu līdzsvaru starp ražošanu un pieprasījumu pēc populārām Ihagee kamerām.

Sevišķi jāpaplašina slaveno Ihagee-Patent-Klappreflex-aparātu ražošanu. Šis visu aparātu karālis ir katra sporta fotografa lepnums. Attēls redzams precīzā izgriezumā uz matstikla līdz pašam uzņemšanas momentam. Spraugu slēdzējs dod laika un momenta uzņēmumus līdz $\frac{1}{1000}$ sek., viņš aizsegti uzvelkams un strādā bez mazākā satricinājuma. Vienā paņēmienā kamera ir atvērta un iestādīta uz «bezgalību». Katrs paņēmienš regulējas automātiski. Arī spogulis nostājas automātiski vajadzīgā stāvoklī pie kameras attaisīšanas, kā arī pārstādīšanas no momenta uz laika uzņēmumiem. Nekas labāks nav vēl tirgū bijis. Kamera maksā RM. 590.— jeb apm. Ls 480.—. Pieprasiet mūsu prospektu «Redzošā kamera».

Ihagee
KAMERAWERK
STEENBERGEN & CO

DRESDEN-STRIESEN 292

KODAK-VELOX

ir papīrs, uz kuŗa ikviens amatiers var iegūt koŗus attēlus no visvāŗakiem negatīviem. Dabūjams spoŗs, pusspoŗs un nespoŗs, normāliem un vāŗjiem negatīviem

SABIEDRĪBAS KODAK PĀRSTĀVIS LATVIJĀ:

A. CĀLITS

RĪGĀ, BRĪVĪBAS IELA № 2 (IEEJĀ NO ELĪZABETES IELAS)

FRANĀU „S-TÉ LUMIÈRE“

S. E. plates

ortochromatiskas, izolār plates, lietojamas bez dzeltenā gaismas filtra. Pieļauj lielu gaismoŗanas svāŗstību un dod spēcīgus, labi noskaņotus negatīvus.

Cena	4,5×6	6,5×9	9×12	10×15
	1,50	2,50	4,20	6,—

S-té Lumière pāŗstāvis Latvijā:

A. Cāļits

RĪgā, Brīvības ielā 2 (Ieejā no Elizabetes ielas)

PATHÉ-BABY

kino ŗaurfilmu uzņemamais aparats ir **vienīgais**, kuŗa lietoŗanas izdevumi nepāŗsnieŗ amatieru līdzekļus, jo 1000 attēlu, ieskaitot materiālu un darbu, izmaksā tikai

Ls 4,35.

Tamdēļ: lietojiet dzīvo kinofilmu — nedzīvā papīra attēla vietā

Pathé-Cinéma pāŗstāvis Latvijā:

A. CĀLITS

RĪgā, Brīvības ielā 2 (Ieejā no Elizabetes ielas)

N. B. Aparātu demonstrēŗana ikdienas.

Agfa

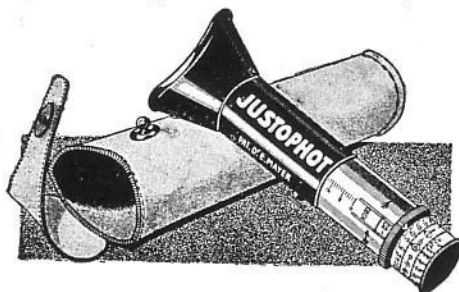
FOTO mācības grāmata

dabūjama tagad
arī latviešu valodā

Cena Ls —.50 gab.

DREM

Vadošais gaismošanas laika mērotājs

Justophot

strādā ar lielāko noteiktību visos vien iespējamajos gaismas apstākļos. Noteic laiku robežas no $\frac{1}{12000}$ sek. līdz 8 stundām.

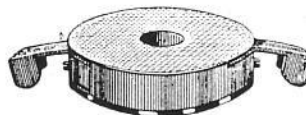
Ādas somiņa (sk. zīm.) piestiprināma pie kameras somas siksnas, vidusjostas jeb uzvalka pogas.

DREM

tumšās istabas lukturis.

Ideāls lietošanā. Ar vienu pagriezienu sasniedzama sarkanā, dzeltenā jeb balta gaisma. Lietojams visādos stāvokļos un atļauj strādāšanu ar apakšgaismu (sk. zīm.).

DREM-JUNKTOR'S

kameras savienošanai ar statīvu bez vīndas palīdzības. Atsvabina no kavējošās kameras uzskrūvēšanas uz statīvu. Viens viegls spiediens uz klocīšiem un kamera stingri savienota ar statīvu. Tikpat viegla arī viņas noņemšana.

Tālākie Drem - ražojumi

Lineāls precīzai attēlu apgrīšanai „Drem-Cutter“, kopēšanas laika noteicējs „Dremmeter“, Drem - bromēšanas krāsas, Drem - sārņu pindzeles, „Drem - Springpinsel“, „Drem - Fassetto“ u. t. t.

Prospekts „OR“ par brīvu.

DREM-ZENTRALE, WIEN II

Obere Donaustr. 111

DEUTSCHE DREM-GESELLSCHAFT

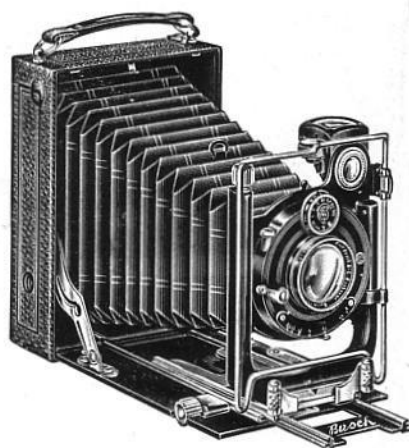
Frankfurt a. M., Kaiserstr 5 a

Izvēlaties vienu

Busch

rokas-kameru

ja Jums no svara nopietns darbs!

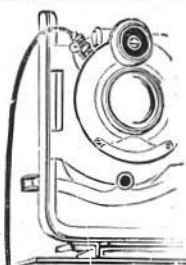
Nepārspēta optika!

Zolīdi un piemēroti modeļi visādām vajadzībām!

Augstākā precizitāte izvedumā!

Pieprasat prospektu par Busch'a objektīviem un rokas kamerām

EMIL BUSCH A.G. Optische Industrie, RATHENOW

Griežat Jūsu verību uz sekošiem 3 punktiem, kuŗi spēlē vadošu lomu foto sezonā un nepieciešami fotoamatieriem :

„Velta“ - aparāti, glīta un izturīgā metala izstrādājumā, visjaunākie u. nepārspēt. modeļi, dabūjami par mērenām cenām, sākot no Ls 40.—

„Haka“ - autoknipsi momenta un laika uzņēmumiem, praktiskie automātiskie izslēdzēji — ikviens var pats sevi uzņemt.

Haka- ķīmiskais ekspozīcijas, praktisks gaismošanas noteicējs un

Lios- optiskais aktinometers, pazīstamais gaismošanas noteicējs Dr. ŠLICHTERA ražojums, ar kuŗu iespējams pareizi noteikt gaismošanas laiku.

Visizdevīgākā iepirkšanas vieta :

**A/S Foto Radio-Centrale
A. LEIBOVICS, RĪGĀ,**

Kr. Barona ielā Nr. 2, tālrunis 20661.

Lietojiet :

1) uzņēmumiem telpās
„KOSMOS“ ULTRĀ-
SPECIAL PLATES

2) parastiem uzņēmumiem :
„KOSMOS“ EXTRA-
RAPID PLATES

3) ainavu uzņēmumiem :
„KOSMOS“ ORTO-
CHROMATISKAS PLATES

u. Jūs sasniegsat vislabāk. rezultatus

Viens izmēģinājums — un Jūs lietojat „KOSMOS“ plates.

Platu fabrikas „KOSMOS“ Rīgā ģenerālpiekštāvis

**A/S Foto-Radio-Centrale
A. LEIBOVICS, RĪGĀ,**

KR. BARONA IELĀ Nr. 2, TĀLR. 20661.

OSRAM
NITRAPHOT
UZŅEMŠANAI
'MĀJĀS.

KOSMOS PHOTOGRAPHICS LTD.

LETCWORTH-HERTS
(ENGLAND)

Sava nepārspējamā labuma dēļ, plaši pazīstamais un iecienītais Anglijas ražojuma foto-papīrs:

»**Kosmos - Bromide**«
 fotogrāfu-rodnieku vajadzībām papīrs un
 pastkartes četros dažādos cietuma grādos:
 mīksts, normāls, ciets un extra-ciets.

»**Kosmos-Novex**«
 ideālais chlor-bromsudraba papīrs amatie-
 riem. Lietojams arī bez laboratorijas!

»**Novex**« —
normālais, novilkumiem no labiem
 negatīviem.

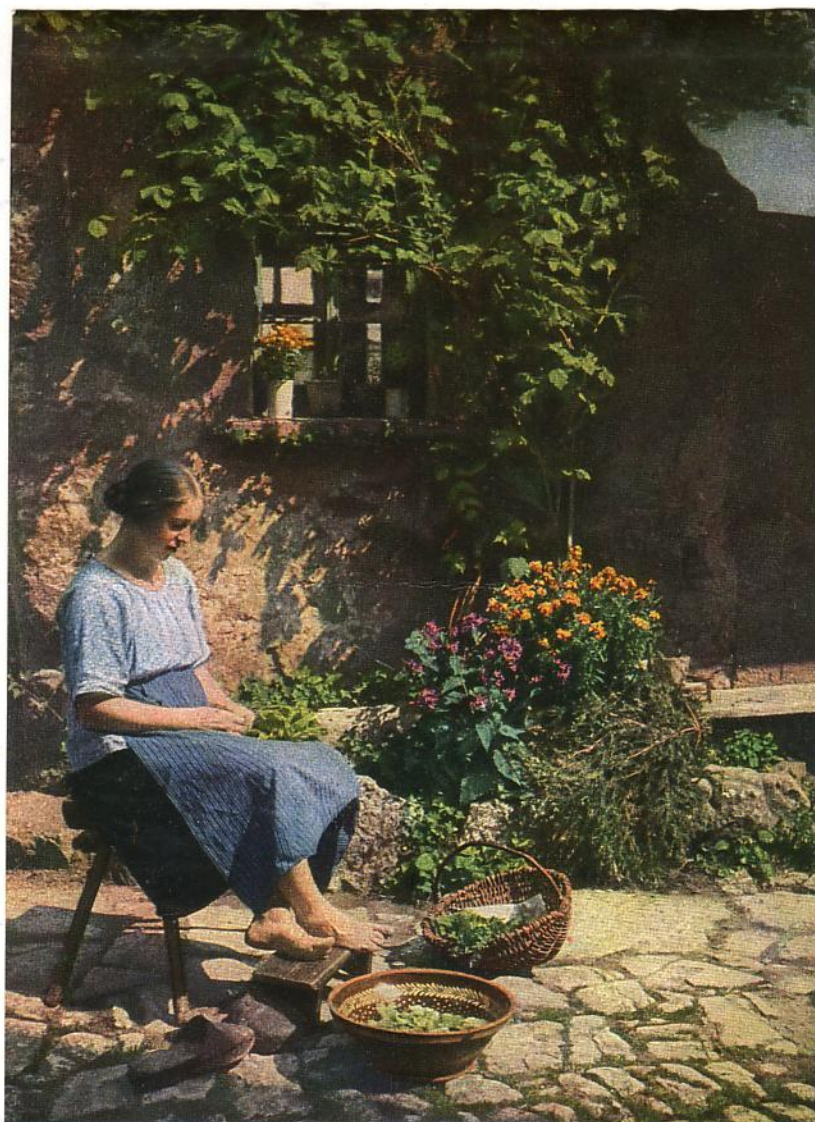
»**Novex**« —
kontrastīgais, vāju negatīvu no-
 villkumiem.

N. B. Pieprasiet bezmaksas paraugus!

Arvien krājumā pie Baltijas valstu pārstāvjiem

A/S. FOTO-RADIO-CENTRALE A. LEIBOVICS

Rīgā, Kr. Barona ielā 2, tālr. 20661.

«Nammātes pienākumi.»
Četrkrāsu iespiedums pēc uzņēmuma ar autochromplati.
Uzņemts un reproducēts ar Zeiss-Tessar'u.
Pielikums pie žurnāla «Objektīvs» Nr. 5/4.

FOTO UN KINO. AMATIERU ŽURNALS.

Latviešu Fotografiskās Biedrības, Rīgā, Liepājas Fotografiskās Biedrības un Jelgavas Fotografiskās Biedrības oficiālais organs.

Izdevniecība: „Objektīvs“ Rīgā, Ausekļa ielā 5—15. Tek. rēķ. pastā Nr. 724.

Iznāk vienu reizi mēnesī. Abonēšanas maksa Ls 10.—gadā, Ls 5.—pusgadā. Sludinājumu maksa pēc tarifa.

Nr. 3./4.

1929

No prakses — praksei.

Redakcija griežas pie amatieriem ar lūgumu, sūtīt īsas piezīmes par dažādiem fotografa prakses jautājumiem. Protams, aizkustinātiem jautājumiem jāatbilst sezonai, jo lieki būtu stāstīt patreizējā pavasara ziedu laikā par to, kā uzņemama pirmā sarma, jeb sniega ainava pilnā mēnesnīcā. Praktiski aizrā-

dījumi, jautājumi par kļūdām — viss tas interesēs vienu otru kaislības brāli, kurš pats piedzīvojis tādu pat gadījumu; viens otrs savukārt izsargāsies no līdzīgām kļūdām un tādā kārtā starp lasītājiem nodibināsies interešu kopība, kuŗa nāks visai amatieru saimei tikai par labu. REDAKCIJA.

Par amatiera dažādiem mērķiem.

Lai gan lielajai publikai ir savs pilnīgi noteikts, gluži šablonisks jēdziens par fotogrāfiju, kuŗā tā patiesībā pazīst tikai divus nodalījumus, portretu un dabas ainavu fotogrāfiju, speciāli tie ceļi, kādus iet atsevišķie amatieri un mērķi, kādus tie ar fotogrāfiju grib sasniegt, ir stipri dažādi. Amatierim jau arī nav jāpadodas tādā jūgā, kādu vispārības gaume publikā uzliek aroda fotogrāfijai.

Pie amatieriem savukārt var izšķirt divas lielas un, par nožēlošanu, stipri pretējas grupas. Viena redz savu glābiņu vienīgi tīri priekšmetiskā, pēc iespējas asi zīmētā un detaļu bagātā notikumu attēlojumā, kamēr otra, skaita ziņā daudz mazākā, fotogrāfijā grib redzēt vairāk nekā tiešu skata atdarināšanu; izvēlēdamās attēlojumam motīvus tikai ar gleznainu iespaidu un par savu ideālo mērķi uzskatīdama gleznas radīšanu,

Vai tieši priekšmetiskā fotogrāfija uz ilgāku laiku var dot apmierinājumu, tas ir jautājums par sevi. Tādēļ mēs arī redzam lielāko daļu vecāko amatieru strādājam gleznieciskā virzienā, kamēr fotogrāfiskā jaunatne nododas pastiprināti pasinātam attēlojumam, un viņai šai ziņā neviens objektīvs neliekas pietiekoši ass.

Šīs abas grupas izteic divus galējos virzienus fotogrāfijā, kamēr patiesībā taisni zelta vidus ceļā starp šīm abām amatierim būtu rodams mērķis. Kādēļ gan arī priekšmetiskā fotogrāfijā neievērot svarīgākos no tēlojošās mākslas vispārējiem likumiem, kuŗi kopskatam piešķir patīkamu saskaņu? Kādēļ lai arī šie masas nesadala pareizi un savstarpēji nesaskaņo, liniņas nevada korekti un tik svarīgajai pareizai apgaismošanai nepiegiež vērību? Pietiek taču bieži vien ar to, ja mazliet

groza stāvokli uz vienu vai otru pusi, ja kameru drusku pabīda uz priekšu vai atpakaļ, lai kopējais iespaids pilnīgi mainītos. Pat viszaļākais iesācējs, jūtīs gaišu prieku, ja viņa primitīvie ražojumi atstās labu iespaidu, ja no viņiem būs redzams, ka amatiers drusku papūlējies izdarīdams uzņēmumu, un nevis gluži vienkārši ir uzņēmis visu, kas tam ceļā gadījies, pat neiedomādamies par to, kas no uzņēmuma galu galā var iznākt, un kā to varētu labot.

Lielākā daļa jauno amatieru domā, ka tie savu jauno mākslu vislabāk var parādīt, ja viņi, tiklīdz tie tikuši pie kameras, tūlīt piegriežas portretu nozarē un visus savus radus un pazīstamus pēc kārtas ņem nofotografē. Bet portrets ir viens no grūtākiem uzdevumiem fotografijā un tam drīkstētu piegriezties tikai tad, kad sasniegta nepieciešamā gatavība pārējās nozarēs. Vienkārši dabas skata un

žanra uzņēmumi ir īstie priekšstati iesācējiem; še nav arī, kā pie ģimētnēm, jābaidās, no nesaudzīgās, bieži vien stipri nežēlīgās kritikas.

Lāgiem ir ļoti interesanti izvēlēties zināmas speciālnozares fotografijā un sasniegt tānīs zināmu pilnību. Tā piemēram, bērnu studijas pie rotaļām brīvā dabā, koku studijas, ielu skati, puķu uzņēmumi, atmosfēriskās dabas noskaņu studijas miglā, lietū, sniegam krītot un t. t., ir dažas tamlīdzīgas no lielā daudzuma tādu atsevišķi nodalītu nozaru, kurām katrā reizē jāizvēlas piemērotākais gada laiks. Ja pēc pabeigtām studijām nākas mainīt vielu, iegūtie piedzīvojumi vienmēr būs izmantojami arī nākošās nozarēs, pie kam tādā kārtā ir iespējams iegūt bagātus piedzīvojumus vispār fotografijā, kas pilnīgi atsver visas pūles.

Arī pozitīvprocesiem ir ļoti noderīgi sākt ar visvienkāršākiem. Nekādā ziņā nevar piekrist paņēmiņam, kuŗu praktizē dažas biedrības, noturēdamas speciālkursus iesācējiem, kuŗos tiem tiek ierādīti tikai visnepieciešamākie un primitīvākie rīcības veidi, lai pēc tam tūlīt pārietu uz modernajiem daiļdrukas paņēmiņiem, kā piemēram eļļas, bromēllas un citiem iespiedumiem. Kā visur, arī fotografijā ir nepieciešama zināma rūpība, zināms pakāpeniskums rīcībā un piedzīvojumi, kuŗi tikai tādā ceļā ir iegūstami. Bet lai to panāktu, nepietiek, ja amatiers tikai ērti paspiež pogu, visu citu atstādams foto-tirgotājam — viņam turpretim jācenšas pašam attīstīt savi negatīvi, jo tikai tādā kārtā tas iegūs skaidrību, kādas kļūdas pielaistas izdarot uzņēmumu un prātīs otrā reizē no tām izvairīties. Kā negatīvprocesā, tam būs jārikojās arī pozitīvprocesā, kādas dod paša darbs. Beidzot nedrīkst aizmirst čakli lasīt fotografisko literatūru un mācīties no labiem paraugiem mūsu specializdevumos, kādā virzienā uzņēmumi izmantojami arī gleznieciskos nolūkos.

«Ziemeļu vēji».

Pauls Drabe.

Izstādīts Jelgavas fotogr. biedrības Rīgas izstādē.

Bailes no uzņēmuma sagriešanas.

Arī daudzkārt nonicinātajam knipsētajam nebūt nav liegts darboties māksliniecišķi, ja vien tas mācīsies drusku novērot un saviem uzņēmumiem no sākta gala pamatā liks izgriezumus no dabas, kas sola gleznainu iespaidu. Šo iespaidu galu galā var panākt katrā uzņēmumā. (Par laimi tie laiki ir jau pagājuši, kad vēl valdīja pārliecība, ka no tehniski pilnīgi negatīviem, nederīgiem uzņēmumiem ar dažādām kopierēšanas burvju mākslām var iztaisīt «māksliniecišķas» bildes.) Bet ko ne katreiz varēs panākt būs tas, lai izgriezums no dabas, savā māksliniecišķā norobežojumā sakristu ar plates vai filmas plāksni. Še nu krit svarā pārvarēt kādas stipri izplatītas bailes — bailes no uzņēmuma sagriešanas. Cik bieži nākās redzēt citādi gluži glītus dabas skatus, kuriem būtu ļoti gleznains iespaids, ja vienos sānos, vai apakšmalā kāds krūms, vai zars no lieka nesprāustus iekšā. Še nu, kā ķirurgam, droši jāķeršas pie naža un svešais ķermenis jāatdala. Pat ja bilde caur to samazinātos uz pusi. Ko pazaudē formāta ziņā, tas tiek iegūts laba iespaida ziņā. Lieli, tukši laukumi bildē samazina figuras, turpretim, ja visu lieko atgriež, tās izrādās lielākas. Pareiza bildes apgriešana prasa gan zināmu mākslas gaumi, kuŗa tomēr nav iedzimta, bet kuŗu var piesavināties. Un to iegūst mācoties skatīt. Ja jums ir gatava kopija priekšā, vislabāk ir izmēģināt ar papīra driksnu uzlikšanu, kāds izgriezums visdrīzāk dod gleznas iespaidu, tas ir, kādas daļas ir nogriežamas.

Tādā ceļā ātri vien var piesavināties zināmu prasmi saskatīt gleznaino kopiespaidu, prasmi, kuŗa amatierim dzīvē vispār var atnest daudz laba. Turklāt vēl nāk priekš, just sevi ieaugam visos šais šķietami vienkāršās, bet tomēr visai svarīgās mākslas jautājumos. Nākošais solis, lai panāktu gleznainu iespaidu, vai labāk sakot radītu bildi, ir kopijas glīta novietošana uz pamatpapīra. Pie tam nekrīt svarā, vai bildi ielīmē albumā, vai uz kartona,

«Ainava».

Adolfs Gross.

Izstādīts Jelgavas fotogr. biedrības Rīgas izstādē.

vai citas kādas pamatnes. (Pietiek, ja pielīmē stūrus!) Tomēr še jābrīdina no vienas lietas. Amatierim jāsaģargās no kartoniem ar «izgreznojumiem». Šie izgreznojumi pa lielākai daļai ir ļoti neglīti un gandrīz katrā gadījumā bez uzņēmuma iznīcina katru gleznas iespaidu. Nav taču jākrīt acīs vispirms kartonom un viņa izgreznojumiem, bet bildē i. ļoti piemērotas fotogrāfiju uzlīmēšanai ir pamatnes vienkāršās krāsās, kuŗas parasti var būt tumšākas nekā bildes tonis. Tomēr ja bildi uzlīmē vienkārši uz kartona, vai kartonpapīra, tā liksies saplūstam ar pamatni, «skries prom». Trūkst tā tad vēl ierāmējuma, kam bildes daļas jāsaturo kopā. Šo ierāmējumu dabū vienkārši tādā kārtā, ka fotogra-

fiju vispirms uzlīmē uz kāda citas krāsas papīra, no kuŗa atstāj tikai mazu maliņu, un tad tikai uz īstā kartona, vai albuma lapā. Ir taisni apbrīnojami, cik lielā mērā šī mazā maliņa var pavairot bildes iespaidu. Kādi toņi

malai vairāk piemēroti, tas ir jāizmēģina. Vislabāk ir turēt mājās mazu kartonu vai pamatpapīru kolekciju dažādās krāsās; tos vienu uz otra uzliekot viegli nāksies izdibināt vislabāko krāsu saskaņojumu. G. Džiengēis.

Piezīmes par mākslas fotografiju.

Ir jau daudz runāts un rakstīts par fotomākslu un man liekas, ka viss tas ir vēl tik ievads plašajā mākslas fotografijas laukā.

Ilgus gadus strādājot un pētot šo nozari un salīdzinot mūsu sasniegumus ar citu zemju labāko meistarību darbiem, par nožēlošanu esmu nācis pie atziņas, ka ar visu pašslavēša-

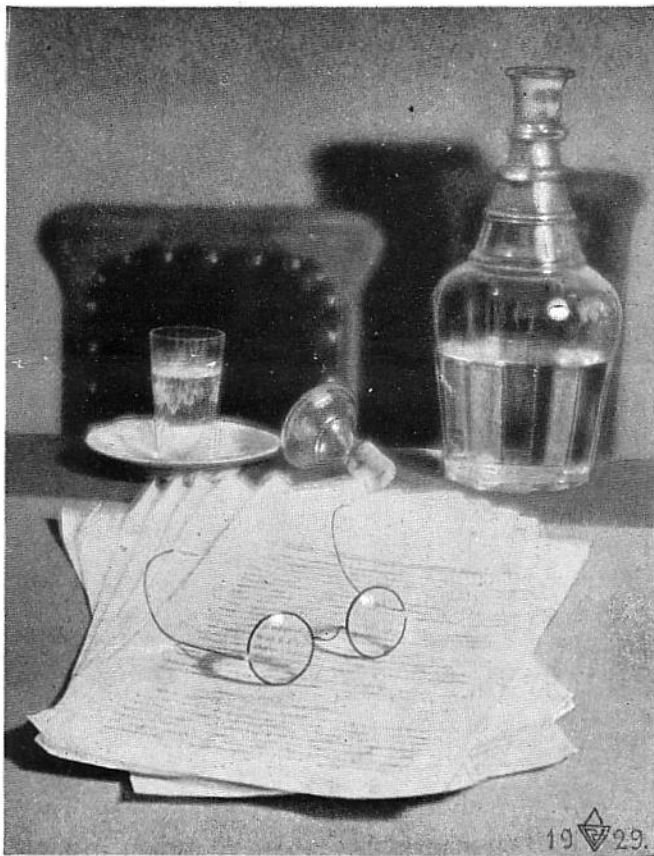
neceļiem, ja tā var sacīt, tikai pēc ārzemju parauga. Ne visu to ko mēs redzam ārzemju žurnāliņos var pieņemt par cēlu paraugu un taisīt pakal, prasot no mums par to atzinību. Mēs sekojam literatūrai, lai smeltos ierosmi, jaunas idejas un nevis lai uztaisītu to, ko cits jau uztaisījis, tādā gadījumā mēs neejam vairs uz priekšu, bet atpakaļ. Mēs redzam vācu, franču un citu izdevumos mūžīgos šablonus, bez jūtām un domām it kā kad nekā jauna un svaiga nebūtu.

Attiecībā uz šolaiku fotomākslu, atsaukšos uz Dosekina atreferējumu par 100 gadu fotografijas atrašanās piemiņas izstādi Anglijā, kuŗš saka tā: «Reizē ar šo laiku meistarību darbiem bija izstādīti 50—60 gadu darbinieku darbi un visas iekš- un ārzemju kritikas pārsteidza lasītājus, cildinādamas mākslas ziņā vecos darbus, kuŗus šolaiku meistari neesot vēl pārspējuši, kaut gan to laiku fotogrāfs nepazīna augsto platu jūtīgumu, tagadējo optiku, eļļas druku, elektrisko gaismu un citus darbu atvieglojošus apstākļus un galvenais papīris bija albumins ar parasto toni un pašpagatavotas mazjūtīgas plates.

Tā tad mūsu pienākums ir strādāt, ja gribam iet uz priekšu. Mums, fotomākslā līdz pat šim laikam nav ne tikai kaut kādas metodoloģijas, bet pat vienkāršas terminoloģijas un tādēļ bieži izstādēs kritiķi izrādījušies pilnīgi bezspēcīgi savos novērtējumos, jo nav mums vēl fotorecenzentu un fotokritiķu, kādi ir citām mākslām.

Nav mums arī savas fotomākslas teorijas, kā arī pamatkategoriju teorētiskai un vēsturiskai analīzei, kas kavētu tagadējos fotogr. ražojumus atzīt par mākslas vērtīgiem.

Kādi jābūt modernai fotografijai? Tā ir izdoma, illūzija, irrealitāte, mākslinieciski deformēts fakts un izteiksmība. Bet kādi tad ir mūsu darbi? Ar maz izņēmumu tie līdzinās dokumentālai fotografijai, jo mēs rādam dzīvi tādū, kāda viņa ir, bet ne vis dzīvi kāda tā šķiet. Māksla tā ir jūšana, viņas princips konkrēts jēdziens — tēls, viņas metode — emocija, iespaids, iedvesme.

«Pēc lekcijas».

Ed. Gaiķis.

Izstādīts Jelgavas fotogr. biedrības Rīgas izstādē.

nos neesam tālāk tikuši par pirmiem soļiem fotografijā. Par šādu izteicienu, viens otrs mūsmāju darbinieks uztrauksies, neņems to nopietni, cels priekšā kritikas un dažādas atsauksmes par saviem darbiem, sevišķi no ārzemēm. Bet man jāsaprot, ka tas vis vēl nepierāda, ka šie darbi jau ir sevišķi sasniegumi fotografijā, jo bieži ir tā, ka mēs savās mājās piemērojam bārgāku kritiku, kā citās zemēs.

Tā būtu noziedzība pret visu fotografiju, «mīlā miera dēļ» ļaut fotografijai noslidēt uz

Fotografijas ražojumiem, kuŗi pretendē uz mākslas vērtību, jāuzstāda tās pašas prasības, kā glezniecībā.

Šo laiku fotografija ir ieņēmusi ievērojamu vietu līdzīgi citām mākslām un fotografam māksliniekam, kā tādām, jābūt tāpat sagatavotam kā darbiniekiem citās mākslās — ar mākslas gaumi, saprātu, nojausmu un pats par sevi saprotāms, jāpārvalda pamatīgi savas nozares tehniskā puse. Mākslas fotografija prasa pamatīgu iepriekšējo darbu un meklēšanu, kultūrālo sagatavošanos, novērošanu, glezniecības un kultūras studēšanu, tāda meistara darbs fotografijas laukā būs mākslas vērtīgs.

Nevar prasīt no mākslas fotografa, lai tas strādātu šablonā, t. i. taisa tikai «mīkstus» monokļa uzņēmumus, vai atkal asus, izvēlas tādu, bet ne citādu apgaismojumu, tādu un ne citādu tonu jeb nokrāsu un t. t. Še māksliniekam jānodod brīvas rokas.

Skaidrs, ka mākslas darba pazīmes nav meklējamas objektīvā, asumā vai neasumā, vienādā vai otrādā papīrī, bet, kā jau sacīju, pašā darba darītājā.

Tagadējā fototehnika ir devusi šolaiku fotografam lielus palīga līdzekļus, kā optikā tā arī ķīmijā un papīrī pēc izvēles, viņš var ekspozīciju saīsināt tūkstoš daļu sekundē, pielietot elektrisko gaismu un t. t.

Kā varēja radīt mākslinieks - fotografs 60 gados, bez visām uzskaitītām labiercībām mākslas vērtīgus darbus, tāpat nemākulis šodien ar visām ierīcēm nespēs radīt ko tuvu mākslas darbam.

Vēlēšanās piedot savam darbam zīmējuma, oforta, gravīres, glezņas izskatu, daudzus fotografus tomēr noved uz maldīga un bīstama ceļa «līdz rokas pielikšanai» jeb kā viņu sauca jau agrāk «roku grafijai».

«Pēc mana saprāta», saka Dosekins, viens no ievērojamākiem jauniem Krievijas fotogrāfiem, «rōkugrafija» netikai nepaceļ fotografa darba mākslas vērtību, bet bieži norāda uz to, ka meistars nav spējīgs atrisināt uzdevumu ar tīri fotografiskiem līdzekļiem un nav pietiekoši sagatavots savā darbā, kuŗu viņš uzņēmies, jāņem palīgā zīmulis, pindzele un beidzot pirksts».

Viņš saka tālāk:

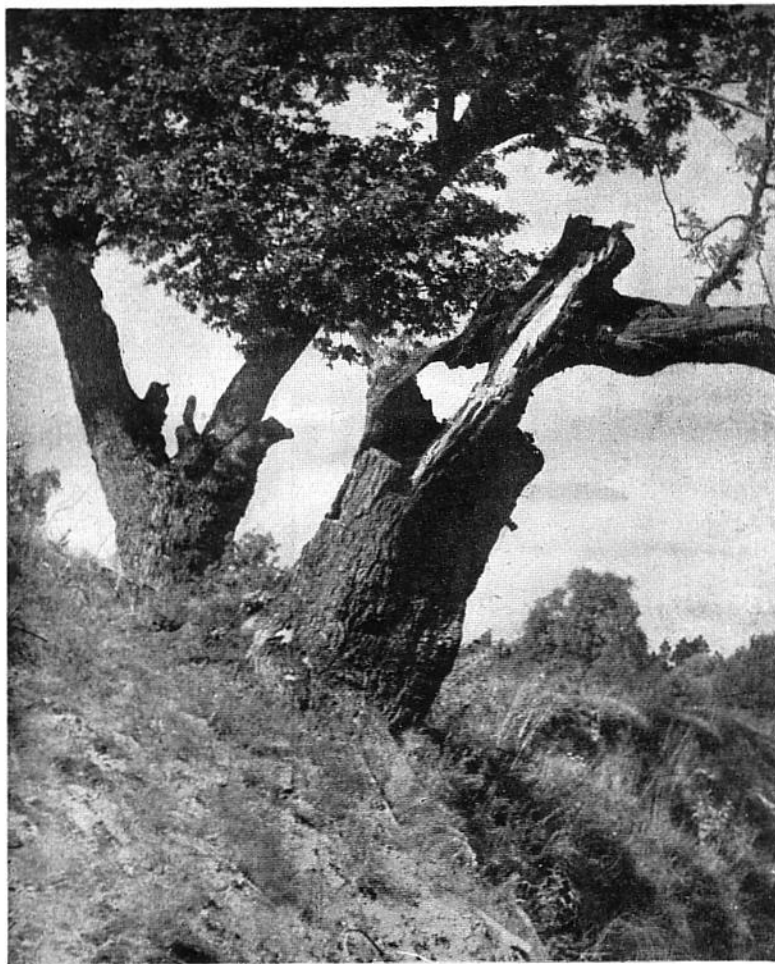
«Personīgi es neatceros neviena darba, ar roku iezīmētiem fona plankumiem, spieģaismu uz sejas vai figūrā, kas netraucētu skatu un neatstātu uz mani nevēlamu, banālu iespaidu».

Tādus trūkumus fotografiskā ceļā nevar izlabot neuzkrītoši, tāds darbs māksliniekam jāskaita par neizdevušos.

Ja mēs nostātos uz viedokļa pieļaut «pārzīmētus» foto darbus, cerēdami uz mākslas vērtību, tad galu galā no fotografijas un no fotomākslas nepaliktu akmens uz akmeņa. Kādēļ fotografijai kaunēties no sevis? Kādēļ baidīties sevi pazīt un censties falsificēt, kopēt zīmējumus un nodarboties ar pakaldarināšanu?

Fotografija ieņem pilnīgi patstāvīgu vietu mākslu saimē, fotografam-māksliniekam nav nekāda iemesla un vajadzības nodarboties ar šiem paņēmiņiem, kuŗi mazīna mākslas vērtību viņa darbam.

Mēs redzam, ka zinātniskā fotografija iet milzu solienu uz priekšu. Kādēļ tas tā? Še nebūs divu domu, ka tur strādā izglītoti spēki. Bet mākslas fotografijā ar maz izņēmumiem strādā maz izglītoti cilvēki ar lielu peļņas kāri, kas sevi iedomājas par lieliem gariem. Un ja tos uz pirmo rāvienu par tādiem neatzīst, mūk no sabiedriskām organizācijām, bet sliktākā gadījumā, salasa sev līdzīgus un traucē visus

«Ozoli».

Bromsudraba izv.

R. Bungše.

Izstādīts Jelgavas fotogr. biedrības Rīgas izstādē.

tos, kas grib un var ko darīt fotografijas attīstībā.

Ko mūsu jaunie censoņi rāda šodien, nav jāaizmirst, ka tas veco darbinieku sasniegums. Tas nenozīmē, lai viņi strādātu pēc veciem norādījumiem vērdziski pakal taisot vecos paņēmienus. Jaunajam ir jāaug, iekš tā tikai pastāv cilvēces attīstība. Ja šodien atrautu

no vakarējās, tad katrā dienā vajadzētu sākt jaunu dzīvi un sākt no A. Mana vēlēšanās būtu, lai mūs apdāvinātā jaunatne apvienojas vienā kopējā saimē, atmet personīgās ķildas un naidu un ieliek savas domas un jūtas mūsu mīlā fotografijā, tad būs redzami panākumi pašiem un visai tautai.

V. Rīdzenieks.

Neaizmirstiet ģimenes albumu!

Saņematies, amatieri! Ir laiks, ka stājaties pie ģimenes albuma sastādīšanas. Vienreiz gadā katram vajadzētu uzņemt savus bērnus un ģimenes locekļus, lai tā vienmēr no jauna uzskatāmi atzīmētu visas pārmaiņas. Tā gadu pa gadam pildīsies jaunlaiku ģimenes albums, kurā būs attēlota mūsu dzīve.

Izmantodami jūnija dienas, sagādājiet savai ģimenei ar dzīvās īstenības uzņēmumiem jauku atmiņu mantojumu.

Uzņemiet savus bērnus pie jaunākām rotālām ar mājas draugiem, fotografējiet savus vecākus, savus brāļus un māsas, savus draugus un pazīstamus, kuriem pašiem nav aparāta, bet kuri tomēr vēlas sākt ģimenes albuma sastādīšanu.

Visskaistākais ģimenes arhīvs tomēr būs dzīvās filmas ainas, kino uzņēmumi. Domā-

jiet par to, no kāda svara tas ir, pēc gadiem un gadu desmitiem pagājušiem laikiem, lai mīgām stundām, ģimenes vidū pavadītām, likt atkal atdzīvoties uz audekla, un tad reiz nodot tās tālāk pieaugušiem bērniem, lai tie izveido tās tālāk, lai tie liek norisināties filmā savam Es.

Ģimenes albums ir visu grāmatu grāmata, tā ir laika kronika, kurā ir labāk nekā jeb kurā dienas grāmata.

Tveriet neaizmirstami vērtīgos mirkļus! Katrs amatiers lai uzskata to kā savu sportu un pienākumu darboties līdzī pie ģimenes gara izkopšanas, lai katrā mājā, katrā ģimenē rodas ģimenes albums. Rādiet nepārejošas vērtības ar saviem aparātiem.

G. Dž.

Kā profesionālam un amatieram iespējams izdarīt visātrākos momentuzņēmumus?

Uz šo jautājumu parasti atbildēs tā: «Ņemiet pēc iespējas gaismas spējīgāku objektīvu — piem. Zeissa Tessaru 1:2.7». Par nožēlošanu, tik gaismas spējīgi objektīvi ir ārkārtīgi «sekli» (viņiem maza asuma dziļuma josla). Ja nu asums jānostāda pēc attālumu skalas, (kā tas parasts tādos gadījumos, kur ātri kustošā priekšmeta dēļ nav iespējams asumu iestādīt pēc matstikla), tad bieži iegūsim pilnīgi neasus, nelietojamus attēlus, jo mazākā iestādīšanas kļūda pie tik gaismas spējīgiem objektīviem stipri manāma. Tamdēļ vēlams iztikt ar iespējami mazāku diafragmu, piem. 1:4.5—6.8, pie kuņas asuma dziļuma josla stipri lielāka un iestādīšanas kļūdas daudz mazāk manāmas. Bet šādā gadījumā jālieto ārkārtīgi gaismas jutīga plate, lai atgūtu atpakaļ to, ko zaudējam nodiafragmējot objektīvu no 1:2.7 līdz 1:4.5—6.8. Par visjutīgāko plati ir izrādījusies Lumière-Opta-Platte, kurā Eder-Hechta pelēkķīļa fotometri uzrāda līdz šim vēl nesasniegto jutīguma robežu —

106°! Šāda plate dod iespēju iegūt apmierinošus rezultātus pat visnezdevīgākos gaismas apstākļos. Šāda iemesla dēļ viņu lieto lielumbiela preses fotografu daļa ārzemēs. Pats par sevi saprotams, ka tik ārkārtīgi jutīgas plates apstrādāšana prasa vislielāko uzmanību: pat pie sarkanās gaismas plate aizmiglos, ja viņu paturēs ilgāku laiku šinī gaismā, jeb kaut arī īsāku laiku sarkanās lampas ciešākā tuvumā. — Attīstīšanai jālieto tāda sarkanā gaisma, kurā iegūsim ja starp diviem stikliem iemontēsīm piecas Lumière-Rubra sarkanā papīra lapas. Visieteicamāk tomēr plati desensibilizēt (event. pilnā tumsā) peldinot viņu 3—5 min. ilgi Pinakryptolgrūn'a šķīdumā 1:5000 un arī attīstītājam pielikt klāt uz ik 100 ccm 3—5 ccm koncentrētā Pinokryptolgrūn'a šķīduma 1:500; pēc desensibilizēšanas attīstīšanu var droši turpināt pat pie dzeltenās Virida papīru gaismas (2 dzeltenie papīri un 16 sveču spuldze) $\frac{3}{4}$ mtr attālumā. —i—

Palielinājumi no Pathé 9,5 mm šaurfilmām.

Par šo jautājumu esmu jau rakstījis «Objektīva» Nr. 1. un atgriezies pie viņa tikai tamdēļ, ka pa šo laiku esmu guvis jaunus piedzīvojumus, ar kuriem lai būtu atļauts dalīties ar god. kolēģiem. Jāatzīmē vispirms, ka palielināšanas mērogs var būt stipri lielāks, kā augšminētā rakstā uzdots: ir iespējams pagatavot attēlus līdz 65×90 cm pilnīgi asām kontūrām, kuņi ne ar ko neatšķirsies no parastiem šādu formāta palielinājumiem no $4,5 \times 6$ resp. $6,5 \times 9$ negatīva. Jāievēro tikai viens noteikums, un proti: palielinājamam negatīvam jābūt pagatavotam uz smalkgraudainas, vislabāk pozitīvfilmās. Šās filmas jūtīgums ir tāds, ka uz viņas iespējams pagatavot kino uzņēmumus, un viņu var ļoti labi lietot arī apgriešanas procesam. Pozitīvfilmās jūtīgums ir apm. $2 \times$ mazāks, par apgriežamās filmas jūtīgumu; bet kā zināms — jo nejutīgākā plate jeb filma, jo smalkāks ir viņas grauds un jo smalkāks grauds jo asākas kontūras. Aiz šā paša iemesla līniju zīmējumi reprodukcijas vienmēr tiek pagatavotas uz t. s. fotomechaniskām platēm, kurās ir samērā ļoti

nejūtīgas, bet kuņi grauds toties ir ārkārtīgi smalks.

T. t. atgādinot amatieriem visu teikto «Objektīva» 1. numurā, piebildešu vēl, ka uz pozitīvfilmās iegūstami negatīvi resp. diapozitīvi ar ārkārtīgi smalku graudu, kuņi pieļauj no fotografiskā viedokļa ņemot — kolossālus palielinājumus (līdz apm. $200 \times$ lineari).

Protams, tāpat kā parasts fotografiskais palielinājums, tā arī palielinājums no kino filmas (negatīva jeb pozitīva) būs jāretušē, bet tie amatieri, kuņi nodarbosies ar palielinājumiem no kino filmām būs pārsteigti redzot, cik niecīga retuša vajadzīga tik liela mēroga palielinājumam, ja palielinājumai filmai smalkgraudaina emulsija. Vasarā gaismas ir tik daudz, ka saulainās dienās būs iespējams izdarīt uzņēmumus uz pozitīvfilmās, pie kam gaismošanai jāņem vienu numuru lielāka diafragma kā parastai apgriežamai filmai. Pozitīvfilmās priekšrocība ir arī vēl tā, ka uzņemšanas rezultāti nav tik ārkārtīgi atkarīgi no precīzas izgatavošanas. Pozitīvfilmai, kā jau teikts ir arī smalkāks grauds un viņa dod dziidrākus pozitīvus un negatīvus, kā apgriežteikts, ir arī smalkāks grauds un viņa dod žamā filma.

G. Ilziņš.

Daži vārdi par pareizu attīstīšanu.

Uz uzņemtās plates ir t. s. latentā (neredzamā) bilde, kuņi padarā saredzamu caur attīstīšanu. Attīstītājs melnina tikai tās vietas, uz kuņam iedarbojusies gaisma un pie tam proporcionāli šai gāsmas iedarbībai. Pie attīstīšanas jāievēro divi momenti: 1) Plates melninājums ir proporcionāls gāsmas iedarbībai (spilgtumam jeb ilgumam), kamdēļ ilgāki gāsmotas plates būs tumšākas par īsi gāsmotām. 2) Attīstīšanas process ir t. s. augošs process, t. i., jo ilgāki attīstīsim, jo melnāks būs negatīvs. Attīstītājs sastādīts ar tādu aprēķinu, ka melninātās (reducētas no bromsudraba līdz metāliskam sudrabam) tiek tikai gāsmas aspīdētās vietas, neiegāsmotām paliekot neaizkārtām. Ja attīstīšanas laiku ņem pārāk ilgu, tad beidzot arī neapgāsmotās plates daļas sāk melnināties — plate pārklājas ar aizmiglojumu, ko var pazīt no tā, kā arī no kasetes aizsegtās plates malas paliek pelēkas. Uzņemamā priekšmetā izšķir ēnas, (uz negatīva caurspīdīgas) pustoņus (puscaurspīdīgas vietas) un gāsmas (negatīva necaurspīdīgās, melnās vietas). Pie attīstīšanas sevišķa uzmanība jāpiegriež gāsmu un ēnu izstrādāšanai. Pie gāsmošanas jāgriež sevišķa vēriba uz uzņemamā sižeta ēnas partijām un gāsmošanas

«Heidelbergas pils».

O. Hofmeisters.

Uzņ. ar Busch'a Rapid-Aplanātu.

ilgums parasti jāizvēlas tāds, lai pie attīstīšanas ēnās varētu iegūt vieglu zīmējumu. Ja negatīvs pārgaismots, tad ēnas vairs nebūs pietiekoši dzidras un zīmējums viņās būs jau diezgan labi saredzams. Gaismas šādam negatīvam turpretim segtas tik stipri, ka gandrīz nekāds zīmējums viņās nav saskatāms. Tādas pārgaismotas plates var glābt, ja viņas attīsta tikpat ilgi, kā pareizi izgaismotas.

Attīstītāji pēc viņu iedarbības iedalāmi: 1) ātri strādājošos un 2) lēni strādājošos. Katram atsev. gadījumam būs vairāk piemērots viens jeb otrs attīstītājs. Starpība starp viņiem vislabāk saredzama zīmējuma parādīšanās veidā: lēnā attīstītājā priekš parādās negatīva stipri iegaismotās vietas (oriģināla gaismas), tad pustoni un tikai uz pašām beigām — zīmējums ēnās. Negatīvais attēls tiek tā sakot pakāpeniski uzbūvēts un tamdēļ iesācējam sevišķi ieteicami visi lēni strādājošie attīstītāji (glycīns, adurols). Bez tam ieteicams plati desensibilizēt Pinakryptol-grün'ā, jo tad attīstīšanas gaitu iespējams pārraudzīt pie dzeltēnas gaismas, pie kuņas tā nesalīdzināmi vieglāki pārrēdzama un piesavināma, kā pie tumšās sarkanās gaismas. Pavisam savādi iedarbojas ātrie attīstītāji, kuņu tipiskākais priekšstāvis ir metols un paranāls (rodināls). Zīmējums parādās jau pēc 10—20 sek., pie kam gaismas, pustoni un ēnu zīmējums vienā laikā. Te iesācēji parasti «šauj bukus» ņemdami pārāgri negatīvu arī no attīstītāja. Lai gan zīmējuma sikumi (detāļi) redzami, bet negatīvam trūkst «seguma», kuš iegūstams tikai turpinot attīstīšanu pietiekoši ilgi (negatīvs jākontrolē pret sarkanā resp. dzeltēnā luktura gaismu, ja plate iepriekš desensibilizēta).

Lēnā attīstītājā zīmējums parādās 1—2 min. un negatīvs iztīstās 10—15 minūtēs; ātrā attīstītājā turpretim zīmējums parādās nedaudzās sekundēs un plate iztīstas 3—5 minūtēs. Ja attīstītājs jau lietots, tad viņš, protams, strādā lēnāki. Negatīvs attīstīts pareizi tad, ja: 1) ēnās manāms zīmējums un 2) ja starp gaismām un ēnām pietiekoši liels kontrasts. Šī kontrasta noteikšana ir prakses lieta, kamdēļ iesācējam jāieteic pieturēties pie no fabrikanta uzdotā caurmēra attīstīšanas ilguma.

«Parka mūris».

Hans Ludewigs.

Uzņ. ar Busch'a Nicola Perscheid objektīvu 1 : 4,5.

Vispār ņemot — platei jābūt mazliet «spēcīgākai» ņemot arī no attīstītāja, kā gatavam negatīvam, jo kad izfiksē neattīstīto bromsdrabu, tad plate paliek caurspīdīgāka, «vājāka».

Lēni strādājošie attīstītāji ieteicami iesācējiem arī tamdēļ, ka viņi dod labāku pieturas punktu attīstīšanas ilguma noteikšanai, un proti, attīstīšana jābeidz tad, kad ēnās parādījies viegls zīmējums, jo tad parasti gaismām ir jau pietiekošs segums (spēks).

Attīstāmo baku īpašnieki labprāt lieto t. s. lēno attīstīšanu, resp. attīstīšanu pēc laika. Šim attīstīšanas veidam tiek lietots ļoti atšķaidīts attīstītājs un attīstīšana ilgst $\frac{1}{4}$ —1 stundai un vairāk. Te pietiekoši laika plati kontrolēt, kā arī iespējams pašu gaismošanas laiku labāk pieskaņot sižetam, nekā strādājot ar ātro attīstītāju? Amatieriem, kuři paši negrib nodoties attīstītāja iesvēršanai un pagatavošanai, ieteicams pirkt gatavu attīstītāju no pagatavošanas kļūdām, kā arī ērti un ātri koncentrētā veidā. Šādi var izsargāties arī pagatavot katru daudzumu svaiga attīstītāja. Ceļojumam ieteicamas arī attīstītāja patrones, jo viņas ir ļoti vieglas un aizņem ļoti maz telpas.

NB. Gatavus attīstītājus (Agfa, Zeiss-Ikon, Lumière) var dabūt visos labākos foto-veikalos.

Pāris vārdu par Leitz'a „Leica“ kameru.

Kurš gan no mums fotografiem amatieriem nav kādreiz bijis kinematografā un par vienu vai otru no skaistajiem uzņēmumiem sajūsmīnājies. Es negribu šeit runāt par tiem apgaismošanas tehnikas brīnuma darbiem, kas radīti speciālās darbnīcās, bet gan par dziļi izjustajiem dabas stūrīšu attēlojumiem, par kuriem droši var teikt, ka tie nav radušies reflektoru un uzgaismotāju līdzdarbībā.

Esmu saudzis ar kameru jau no pašas bērnības un tāpēc filmai ir priekš manis dziļāka nozīme un vērtība ka laika kavēklis. No laika gala viņa mani ir radinājusi uztvert un nostiprināt ne tikai visu to, kas gadās caur gadījumu ceļā, bet apzinīgi meklēt, atrast un radīt darbus ar nosvērtu kompozīciju un māksliniecisku izteiksmi. Tai pašā laikā loloju sevi neapklusināmu vēlēšanos savienot šai darbā no vienas puses mazu, ērtu, vieglu uzņemšanas instrumentu ar tādu pašu materiālu, no otras puses — lai ar šiem līdzekļiem būtu iespējams sasniegt pilnvērtīgus rezultātus. Ka tas iespējams — to filma kinematografā bij pierādījuse, bet tā lieta tomēr negāja, jo nebija piemērota aparāta. Cits nekas neatlika, kā turēties pie apgrozībā esošā mazākā formāta — $4\frac{1}{2} \times 6$ cm. Tomēr šis visiem pazīstamajiem aparātiem līdzīgais tips mani neapmierināja un es drīz vien būtu metis pie malas, ja es pārāk bieži nebūtu dzirdējis, ka fotografēšana ar tādu aparātiem nav nekas vairāk kā niekošanās un ka no tik maziem negatīviem nopietni ņemamu attēlu nevar sagaidīt. Bet taisni kā par spīti šiem norādījumiem gribēju par katru cenu pierādīt, ka arī uz vismazākiem formātiem strādājot sasniedzami nopietni darbi.

Un te kā zibens no skaidrām debesīm — manas cerības šķietas piepildāmies! «Nu, draugs, tagad tu vari pat uz kinofilmas izmēģināt roku», teica kādā jaukā dienā kāds no maniem paziņām, iedodams man no žurnāla izgrieztu sludinājumu par jauno Leica kameru. Vai šī kamera nopietni lietojama, cik viņa maksā un citu kas mani interesēja, viņš tomēr nevarēja pastāstīt. Pēc kāda laika es tomēr biju visu vajadzīgo izzinājis un vēl vēlāk, pēc pamatīgas iepriekšējas rēķināšanas, prātošanas un taupīšanas — Leica man bij rokā! Esmu tagad taisījis ar viņu veselu rindu visdažāko uzņēmumu, kuņos viņai bij iespējams savas spējas un lietderību pierādīt, pie kam esmu spējis konstatēt tikai vienu viņai piemītošu un pagaidām nelabojamu kļūdu — viņa ir par dārgu!

Vairāk man nebūtu par viņu nekas sakāms, jo ir jau pietiekoši daudz — veselas grāmatas — slavas dziesmu viņai vēltītas. Tikai pāris vārdos, ko es ar viņu sasniedzu. Gadiem nobriedusi doma: ar maziem negatīviem

pie lieliem attēliem, ir sevi attaisnojusi. Esmu sasniedzis rezultātus, kuņi katrā laikā var sacensties un zināmos gadījumos pat pārspēt lielo formātu uzņemamo aparātu sasniegumus. Bieži nākas dzirdēt norādījumus, ka neērta ir gaņo filmu lenšu attīstīšana un mūžīgā palielināšana. Uz to varu atbildēt, ka attīstīšana daudz vieglāka, nekā tas sākumā izliekas un palielināšanai pašai par sevi liela nozīme bīdes izteiksmes veidošanā. Man grūti pat iedomāties labu attēlu, kas būtu izgatavots bez palielināšanas aparātu un daudzpusīgo palielināšanas tehnikas paņēmienu pielietošanas.

Pēc manas dziļākās pārliecības, Leica kamera ir uzskatāma katrā ziņā par ļoti nopietnu un daudzpusīgi lietojamu instrumentu, kuņā es personīgi esmu atradis taisni to, pēc kā meklēju — kameru, ar kuņas palīdzību izdarīto uzņēmumu vērtība atkarīga tikai no tā daudzuma saprašanas spēju un «acs». ko uzņēmējs strādājot ar viņu var ieguldīt.

V. Rikveils.

Palielinājums no uzņēmuma ar «Leica» kameru. Augšā pa kreisi — uzņēmuma oriģinālielums.

Žurnala „Objektīvs“ 1929. gada vasaras foto-sacensība amatieriem.

T e m ā t s:

«LATVIJAS RAKSTURĪGĀKĀS AINAVAS»

N o t e i k u m i:

1) Par labākiem darbiem tiks izsniegtas vērtīgas godalgas, kuŗas izsludināsim nākošā burtniecā.

2) «Objektīva» 1929. g. vasaras foto-sacensībā var piedalīties katrs amatiers — sacensības kupona īpašnieks. Šis kupons izgriezams no «Objektīva» pēdējās lapas puses un pieliekams klāt sacensības darbam. Kupons derīgs 5 uzņēmumiem.

3) Katrs sacensības darbs sastāv no trijām jeb vairākām fotografijām, pie kam godalgots tiek viss iesniegtais darbs, bet ne atsevišķi uzņēmumi.

4) Sacensībā iesūtāmi oriģinālu uzņēmumi, ne lielāki par 13×18, resp. palielinājumi ne lielāki par 18×24. Uz žūrijas pieprasījuma jāiesūta uzņēmuma negatīvs.

5) Katrai bildei jāuzraksta uz uzņēmuma mugurpuses «parole», kā arī iesūtītāja dzīves vieta.

6) Visi iesūtījumi adresējami «Objektīva» redakcijai. Rīgā, Ausēkļa ielā 5, dz. 15, ar piezīmi: «Foto-konkursam».

7) Katram iesūtījumam jāpieliek klāt slēgta aploksnē ar iesūtītāja vārdu un adresi iekšā; uz aploksnē jāuzraksta tā pati «parole» un dzīves vieta, kuŗa uzrakstīta uz uzņēmuma mugurpuses.

8) Visiem iesūtītiem foto-attēliem jābūt uzņemtiem 1929. gada pavasarī jeb vasarā.

9) Iesūtīšanas termiņš — no 25. maija līdz 31. augustam 1929. g. Vēlāki iesūtītie darbi sacensībā pielaisti netiks. Par nosūtīšanas datumu uzskatāms pasta zīmoga datums.

10) Godalgoto darbu negatīvi līdz ar visām tiesībām, neizslēdzot arī reprodukcijas tiesības, pāriet «Objektīva» īpašumā.

11) Darbi, kuŗi netiktu godalgoti, tiks atsūtīti atpakaļ tikai tad, ja būs klātpielikti pasta izdevumi pastmarkās.

11) Žūrijā ieiet sekošas personas:
pārstāvis no Latviešu Fotografiskās Biedrības Rīgā,
pārstāvis no Liepājas Fotografiskās Biedrības,

pārstāvis no Jelgavas Fotografiskās Biedr. M. Buclers un žurn. «Objektīvs» redaktors. Žūrijas lēmums ir galīgs un neapstrīdāms.

15) Katram godalgotā darba īpašniekam tiks izsniegts no žūrijas komisijas parakstīts diploms.

14) Katrs «Objektīva» 1929. g. amatieru sacensības dalībnieks piedaloties sacensībā, līdz ar to pieņem «klusu ciešot» sacensības noteikumus un padodas viņiem.

15) Visi ziņojumi par «Objektīva» 1929. gada vasaras sacensību amatieriem tiks iespiesti «Objektīvā». Turpat tiks iespiesti arī godalgotie darbi un viņu iesniedzēju vārdi.

«Objektīva» redakcija.

Panchromatisku platu attīstīšana pie oranžas gaismas.

Par šo jautājumu jau tik daudz runāts un rakstīts, ka viņu tiešām nebūtu vērts vairs kustināt, ja starp fotografiem nebūtu vēl daudz tādu, kuŗi nav pat dzirdējuši par desensibilizātoriem (jūtīguma pazeminātājiem).

Pinakryptolgrūn's pazemina plātes jutīgumu pret ziliem stariem ļoti lielā mērā, bet samērā vēl lielākā mērā — ortochromāziju un panchromāziju. Tā, piem. pēc 5 min. ilgas peldināšanas Pinakryptolgrūna šķīdumā 1:5000 ar Pinachromu un Pinacyanolu sensibilizētās plātes uzrāda tikai apm. 1/20 daļu no iepriekšējā krāsu jutīguma. Turpretim Pinachromviolet platū krāsu sajūta krit tikai uz pusi.

Daudz labāks par Pinakryptolgrūn'u ir Pinakryptolgelb's, kuŗš gandrīz pilnīgi iznīcina krāsu sajūtu un desensibilizē pret zilo gaismu tikpat pilnīgi, kā Pinakryptolgrūn's.

Pinakryptolgelb's lietojams atšķaidījumā 1:2000, bet attīstītājam viņu klātlīkt nevar, jo sulfits P-gelb'u sadala. Pina-gelb'ā peldinātā plāte ir tiešām nejutīga pret gaismu un ja attīstītājam nebūtu klāt sulfīta, tad plāti tiešām varētu attīstīt pie dzeltenas gaismas. Bet arī šeit iespējams izpalīdzēties, pielie-

kot attīstītājam klāt Pinakryptolgrūn'u, kuŗš pret sulfītu nejutīgs un uztur desensibilizāciju.

Parastām plātēm, protams, tik komplikēta procedūra ir lieka: viņām pietiek pielikt attīstītājam Pinagrūn'u 1:500 — 2—5 ccm. uz ik 100 ccm. attīstītāja.

Pinachromā, Ortochromā un Pinaverdolā sensibilizētās plātes tiek Pinagelb'ā tik pamatīgi desensibilizētas, ka viņās iespējams attīstīt pie 52 sveču lampas, kuŗai aizlikts priekšā Tartracina filtris. (Pina-gelba šķīdumā 1:1500 plātes jāpeldina 5 minūtes un attīstītājam jāpieliek uz ik 100 ccm. 3—5 ccm. Pinagrūn'a 1:500.)

Attīstīt ieteicams Metol-Hydrochinonā ar mazu potašas saturu — 8 gr. uz litra. Sevišķi ieteicama desensibilizēšana Autochrom plātēm (Lumière un Agfa), kuŗas sensibilizētas vai nu ar Orthochromu jeb Pinachromu. Šo plātu emulsija ir tik plānīga, ka 1/2 min. laikā plāte tik tālu desensibilizēta, ka viņu iespējams attīstīt pie 52 sveču lampas ar vienkāršu Tartracina filtri, bez matstikla. Pinacyanolplātēm, kuŗas tāpat desensibilizētas, jāņem Tartracina filtris ar matstiklu, jo viņu desensibilizācija nav tik pilnīga

kā iepriekšējo. Vēl uzmanīgāki jārikojās ar tādām platēm, kuņas desensibilizētas ar Pinachromblau'u jeb Pinachromviolett'u. Viņas jāattīsta tumši dzeltenā, (labāk oranžā) jeb gaiši sarkanā gaismā, bet no desensibilizatora jāliek attīstītājā tumsā; arī attīstāmo trauku ieteicams aplāt ar kartonu. Protams, iztīstītu plati var samērā diezgan droši caurlūkot pie oranžas gaismas.

Desensibilizācija atkarājas stiprā mērā no desen-

sibilizatora koncentrācijas un temperatūras. Piem., Lumière zilā plate, pēc peldināšanas Pinagelb'ā 1:200 — uzrāda $\frac{1}{120}$ daļu no iepriekšējā jūtīguma, kurpretim tā pati plate, bet peldināta Pinagelb'ā 1:500 — uzrāda tikai $\frac{1}{1200}$ no iepriekšējā jūtīguma (runa iet par jūtīgumu pret ziliem stariem).

Tik koncentrēti šķīdumi jālieto tomēr uzmanīgi, jo dažas platu sugas viņos miglo, sevišķi ja temperatūra pārsniedz 18°C.

—i—

„Stella“ portreju dubultanastigmats.

Objektīvs ir fotogrāfu vissvarīgākais un arī dārgākais darba rīks.

Iegādāties labu objektīvu ir fotogrāfa svarīgs dzīves jautājums. Saimnieciskie apstākļi ne ikreiz atļauj nerēķināties ar cenu, un parasti mēdz iegādāties pakāpeniski lētāku un tad dārgāku objektīvu. Tā fotogrāfam sakrājas vesela sērija objektīvu, kušus tas vairs nelieto un kuši nozīmē ievērojamu zaudējumu. Nav viegli izvēlēties pareizu un vispusīgu darba rīku, jo katram fabrikātam iet līdzī sava ieslavēšana. Lai nezinošam izvēli atvieglotu, dodu sevišķus aizrādījumus. Pēc konstrukcijas objektīvus iedalā 5 šķīrās: vienkāršās linzes, achromātiskās linzes, periskopi, aplanāti un anastigmāti. Objektīvu lietošanai tāpat tie iedalāmi 5 šķīrās: dabas skatu objektīvi, universālie objektīvi, platlencu objektīvi, tālskatu jeb teleobjektīvi un portreju objektīvi. Vienkāršās un achromātiskās linzes un periskopi skaitās pie dabas skatu objektīviem, kamēr universālie objektīvi ir: aplanāti un anastigmāti, jo ar tiem var izdarīt visus uz fotogrāfiju attiecošos darbus. Fotogrāfa ideāls ir anastigmāts, bet, viņa, kā portreju uzņemšanā anastigmatiem ir daudz ļaunu īpašību, kušu tuvāka paskaidrošana prasītu garāku aprakstu. Por-

treju uzņemšanai tamdēļ tiek gatavoti «portreju anastigmati» lai mazinātu parasto anastigmatu kļūdigumu. Attēla pareizībā un plastikā forma arī te nevar sacensties ar veciem portreju objektīviem, kamdēļ radās daudz jaunas konstrukcijas ar palīga līnēm un neasumu, lai dabūtu neasāku zīmējumu un izbēgtu no anastigmata bildes lidzenuma. Plaši pazīstams ir Peršaida portreju objektīvs — kušu lieto daudzās mūsu labākās fotodarbnīcās. Līdzīgus objektīvus gatavo arī mūsu tautietis Paleja kgs, kuša objektīvi iegūstami par daudz piemērigāku cenu.

Pavisam atsevišķā stāvoklī nostādāmi «Stella» dubultanastigmati, kuši pielauj tā neasu, kā arī asu attēlu un tādā kārtā lietojami pēc uzņemamās personas izvēles vai paša fotogrāfa tieksmes. Tā kā objektīvu var lietot tā lielu galvu, kā arī grupu uzņemumiem, tad tas ir universāls darba rīks un mazākā darbnīcā visi darbi paveicami ar vienu pašu objektīvu. Tā ir liela priekšrocība mazākiem bet progresīviem fotogrāfiem, kuši nevar iegādāties vairākus objektīvus. Uz šo priekšrocību jāaizrāda tiem, kuši grib iegādāties jaunu objektīvu, bet nevar izšķirties, kušai konstrukcijai dot priekšrocību.

M. Buclers.

Blakus, pa kreisi:

«Bērnu spēle.»

Uzņ. uz Eisenberger plates.

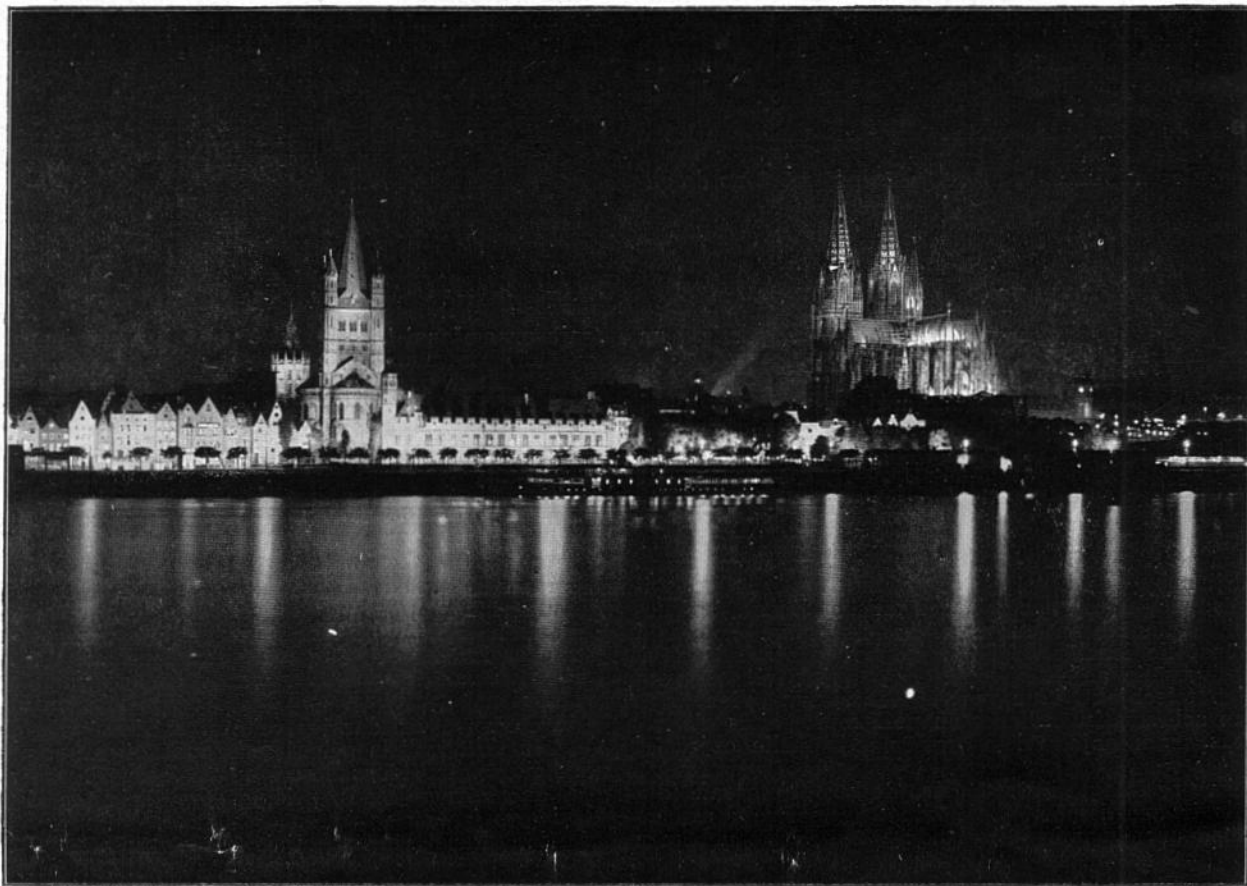
Uzņ. ar Busch'a Glyptar-Anastigmātu 1 : 4,5.

Blakus pa labi:

«Puķes un augļi.»

Uzņ. uz Eisenberger Ultra-Rapid plates.

«Ķelne naktī».

W. Matthäus, Ķelnē.

Uzp. ar Busch'a Glyptar-Anastigmātu 1:4.5.

Mūsu fotoizstādes.

Mūsu pēdējā fotoizstāde ir tikko slēgta un atskats uz viņas satura noskaidrošanu ir dabīga prasība. Atskatam neder tas, ko saraksta rindiņu rakstītāji dienas laikrakstos. Ja tik grūti prāti saskaņojami žūrija komitejās, kuŗās parasti aicina laudis, kam pati lieta par sevi ir vistuvāk pārzināma, tad vēl mazāk var gaidīt, kaut ko kopeju no tālāk stāvošiem laudim. Kritika jau pati par sevi ir pilnīgi subjektīva un desmit kritiķu iznesis desmit dažādus spriedumus, vēl vairāk, ja par pašu priekšmetu sveši pat pamatprincipi. Mēs tik daudz runājam no mākslas fotografijā, bet arī gudra izrunāšanās vēl neliecina nebūt par viņas izpratni. Fotografiskās mākslas pamatprincipu iztīrīšana nav ietilpināma pāris rindiņās, bet katram, kas ar tik plašu žestu runā no mākslas, taču ir nepieciešamība cik necik pārzināt pašus pamatus, pa kuŗiem tik plaša literātūra visās valodās. Pavisam bēdīgi ar mums, ja iedomājamies, ka esam «dieva doti mākslinieki», kuŗiem nekas nav ko mācīties, kuŗiem atliek tikai ko «ražot» pāris pēdējās dienas pirms izstādes. Tamdēļ arī pašā izstādē velti meklēt kaut kādu skaidrību, vai izteiksmīgu vienību. Dienas laikrakstos, kaut arī puķu valodā, esmu ar vienu saucis pēc skaidrības, koncentrācijas, savu spēju izkopšanas vienā novirzienā un intensivitātes motīva izvēlē. Tas taču nenozīmē: vairāk vispusības, vairāk dažādības, vairāk visspējības, kāda dominē

visos stendos. Kroga vijolnieks spēlē visus gabalus, bet komponists jau runā savu īpatnējo valodu.

Ja kādi grib dziedāt, jāmūcās notis lasīt, bet mēs esam lieli dziedātāji par mākslu, tikai meldīja nav sadzirdama. Čaloņa nav meldīja. Noskatoties izstādītos kartonos, ik katrs varēs par sevi liecināt, ka viņa darbi ir kļuvuši daudz tuvāki nostrādājumā, bet skaidrība vēl ne pie vienas sienas nav saskatāma. Pirmā prasība ir, **paša autora garīgu noskaidrību**, bez kuŗas nav ne mākslas nedz mākslinieka. Tamdēļ arī tik tukša mūsu izstāde no mākslas un istā mākslinieka nozīmes. Nav viegli pasacīt tik rūgtu patiesību, bet visus šos gadus esmu mudinājis uz skaidrību un cerējis kā augs liela nevis iedomība par mākslu, bet pati mākslas būtība, kuŗu iedomība jau pašā diglī nonāvē. **Iedomība ir piedauzības akmens, no kuŗa tik daudzi nopietni brīdināmi.** Šāds brīdinājums vēl vairāk vietā mūsu tagadējā juku laikmetā, kur katra pletizera, pakārtā riņķa, vai kaudzē samestu krāgu ēnu fotografēšana jau dižojās ar «mākslu». **Efektu tvārīšanai nav nekādas sakarības ir patiesu mākslu** un ar prieku varu atzīmēt, ka šī slimība vēl nav mūsu druŗā saknes laidusi. Kas attiecas uz «aktu», tad atgādinu to, kas tika sacīts dienas laikrakstā, atgādinot, ka tikpat aktam kā arī bilžu kolorēšanai, nevar būt nekāda sakarība ar fotografijas īpatnību.

M. Buclers.

Par retušu un atsev. partiju vēlāku apstrādāšanu.

Gandrīz nekad negatīvs neiznāk pilnīgi tāds, kādu vēlas fotogrāfs. Vai nu viņš ir vietām paciets, resp. pamiksts, jeb viņam trūkst augsto gaismu, vai atkal debess ir bez mākoņiem, — trūkst gaisa perspektīves u. t. t., — katrā ziņā bieži trūkst taisni tā, uz ko tika likts vislielākais svars pie uzņemšanas. Lai nu atgūtu zaudētos efektus, gribot negribot jāķeras pie «retušas». Spēcīgi segtās vietas jānovājina, vāji segtās jānosēd, jānobalansē gaismas un ēnu attiecības, jāizdzēš nevajadzīgās, resp. traucējošās partijas u. t. t. Jau sākumā jāaizrāda, ka fotogrāfija, kā mehāniskais reģistrācijas līdzeklis, necieš tādu paņēmieni, kā iezīmēšana no brīvas rokas, ja šis paņmiens netiek izdarīts ar ideālu precizitāti. Un tomēr katrs būs novērojis, cik daudz fotogrāfi pie- un iezīmē un cik neveikli tas pa lielāki daļai tiek izdarīts. Bromeļas paņēmienā, kurš pēc savas dabas stāv vidū starp mehānisko un manuēlo zīmēšanu, retuša izdarāma vieglāki: bildi «ietupinot» vienu partiju var akcentēt, izcelt, otru nostādīt blakus lomā un trešo varbūt pilnīgi izdzēst.

Vislielākā mērā retuša jāsarģās no pārspilējumiem un citiem lētiem efektiem, kādus bieži lieto profesionāli ar neizkoptu garšu. Nereti redzami bildē iezīmēti apsniguši koki, iekopēti mākoņi u. t. l., pie kam bieži laba fotogrāfija tādā kārtā pārvērsta par sliktu gleznu, kurā nav ne mazākās loģikas, par kompozīciju nemaz nerunājot.

Fotografiskas bildes pagatavošanā katrā ziņā jāiziet no negatīva un viscaur jālieto vienīgi fotografiski paņēmieni. Un tikai tur, kur ar fotografiskiem paņēmieniem nav vairs nekas sasniedzams, — pieļaujami manuēli retušas paņēmieni, bet arī tikai tik tālu, cik tālu tas vajadzīgs atsevišķu attēla partiju akcentēšanai jeb noturēšanai. Galvenais motīvs jā-

uzsver, bet ne jākārspilē un šāda uzsveršana jāizdara veikli. Jāatceras vienmēr tās robežas, kurās retuša driest tikt pielietota, lai viņu nō labošanas līdzekļa nepārvērstu bojāšanas paņēmienā.

Turpmākā retušas apskatā runa ies par tādu retušu, kurās nolūks ir pastiprināt vienu bildes partiju, novājināt otru, saskaņot atsevišķas daļas noskaņotā vienībā u. t. t., bet ne par skrāpējumu, adatas dūrienu u. t. t. — aizlāpīšanu.

Minētās operācijas izdarāmas vai nu uz negatīva stikla vai emulzijas pusēs. Pirmā gadījumā labprāt lieto Matlaku, otrā Neucoccin'u, lai gan abiem veidiem ir savas ēnas pusēs. Matlaku nav tik viegli uzliet pilnīgi vienlīdzīgi, bet Neucoccin's ne vienmēr dod pakāpeniski izzūdošas malas. Ja bez tam negatīvs uzņemts uz filmas, tad nav pielietojams neviens no augšminētiem paņēmieniem, jo abi viņi pilnīgi sabojātu filmu. Apsveicama tamdēļ ir tā parādība, ka Hannau'as filtru fabrika sākusī izgatavot retušas folijas, kurām ne tikai nav visu minēto trūkumu, bet kurās var pielietot visdažādākos retušiera praksē sastopamos gadījumos. Šādas folijas pastāv no plānām piestiprināmas vai nu negatīva emulzijas jeb stikla želatīna lapiņām, kurās vienpusīgi mātētas un kurās pusē.

Foliju piestiprina pie emulzijas tad, kad lieta grozās ap mikstāku zīmējuma kontūru iegūšanu un lieko detaļu notušešanu, vai atkal tad, ja jau retušetam negatīvam jāvājina retuša.

Uz stikla folija tiek likta tad, kad vēlams maiga pustoņu pāreja retušetās vietās.

Kad folija piestiprināta, tad var sākt retušet. Vietas, kurām jākopējas tumšāki, jāierīvē ar vazelinu jeb kādu citu tauku vielu. Turpretim tās partijas, kurām jābūt gaišākām, jāapstrādā ar mikstu zīmuli un event ar t. s. «višeri». Ar «višeri» var apstrādāt arī tās vietas, kurās ierīvētas ar vazelinu.

«Stabilo» — krāsainie zīmuli ķer ļoti labi arī pie šām ierīvētām vietām un arī ar «višeri» viņas apstrādājas ļoti viegli. Ar nosēdāmo krāsu, turpretim, tāpat kā ar ūdeni, folijas nedrīkst apstrādāt. Izsegšana, ja tāda izrādītos nepieciešama, jāizdara uz paša negatīva (vai nu uz stikla jeb emulzijas). Uz folijas tad uzvelk tikai kontūras un «izsmērē» viņas ar pirkstu jeb «višeri». T. k. gaisma tiek folijas iekšpusē izklaidēta, tad zīmūļa grauds uz kopijas nav redzams. Uz folijas var rakstīt arī ar rakstāmo mašīnu, t. k. iespējams dabūt uz kopijas vajadzīgos uzrakstus.

Pateicoties ieeļļošanai un notušešanai, iespējams izdarīt visdažādākos labojumus. Debesi, piem. var iekopēt stingrāki, atturot dabas skatus; mākoņu iespaidu var pastiprināt un tā tad lielā mērā pacelt gatavā attēla kopiespaidu.

* * *

Kā glābjami pavisam vāji negatīvi.

Aiz diviem iemesliem amatieri dabū pavisam vājus negatīvus: 1) ar nepietiekošu apgaismošanu un 2) ar nepietiekošu attīstīšanu. Tādi negatīvi parasti pastiprināmi ar zublīmātu vai uranu, bet ja negatīvs pārāk vājš, tad arī ar pastiprināšanu nav dabūjami pietiekoši stipri attēli. Tādā gadījumā ieteicams sekošais negatīva glābšanas veids. Labi izmazgāto negatīvu izbalina zublīmātā (3 : 100 + 0,5 ccm sālskāba) pēc kam to 10 minūtes izmazgā un izžāvē. Sauso negatīvu tagad nostāda pret melnu papīri, tā kā nāk redzami pozitīvs ar visiem sikumiem. Šo stikla pozitīvu pār fotografē uz kontrastainas plates vai dia-pozitīvu plates un tādā ceļā dabū spēcīgu negatīvu.

Šo metodi var arī tīri apzinīgi pielietot tādos gadījumos, kad plati attīstot redzami, ka tā ir par maz gaismota. Tāda plate nav ar attīstīšanu veicama, kamēr aizmiglō, bet attīstīšana pārtraucama līdz ko parādās visi sikumi. Aizmiglota plate ir pavisam grūti izlabojama arī ar augšā aprādīto metodi. B.

Uzņ. uz Eisenberger Ultra-Rapid plates.

Uzņ. uz Eisenberger Flavachrom plates.

Labi uzglabājošies amidola attīstītājs. Kā zināms — amidols ir viens no vislabākiem attīstītājiem bromsudraba un gaslight papīriem. Viņu lieto arī tie amatieri, kuŗu āda nepanes metola-hydrochino-na attīstītāja (metola saindēšanās). Amidola slikta īpašība pastāv iekš tā, ka viņu nevar uzglabāt, jo viņš ļoti ātri bojājas (apm. dienas laikā). Tagad izdevies atrast tādu amidola attīstītāju, kuŗš uzglabājas ļoti labi, dod sevišķi košus siltus toņus uz attīstītiem papīriem un strādā pilnīgi tīri, t. i. bez plankumiem un aizmiglojuma.

Attīstītāja sastāvs sekošs:

Ūdens	450 cc
Sausā sulfīta	8,0 gr.
Amidola	2,2 ..
Adurola	1,0 ..
Bromkalija	0,5 ..

—|—

Zaļi un pelēki plankumi sepia tonētiem attēliem.

Uz sepia toni krāsotiem attēliem dažreiz redzami nelieli, (apm. 1 mm) zili plankumi, kuŗi, kā domā,

ceļoties no sīkām dzelzs daļiņām, kuŗas iekļuvušas balinātājā, jeb mazgājamā ūdenī (pēc balinātāja). Bennett's ieteic šādu plankumu iznīdēšanai atšķaidītu sālskābi (1:5), kuŗa pašu attēlu neiespaida. Ar mīkstu otīti jeb vates piciņu jāapslapina defektās bildes partijas un tad jāmazgā bilde tīrā ūdenī. Nav ieteicams mērkāt sālskābē visu bildi, bet gan rīkoties, kā augšā aizrādīts.

Pelēki, lielāki plankumi ceļas tad, kad attēls nepietiekoši jeb nevīzīgi fiksēts. Šādi plankumi neto-nējas parastā kārtā. Ja plankumi atrodas attēla ēnās, tad viņi ir gaišāki par apkārtējo laukumu; gaismās, turpretim, viņi ir tumšāki par savu apkārtni. Neto-nētās bildēs šādi plankumi neuzkrīt un tamdēļ tonēt vajadzētu tikai tādas bildes, kuŗas ļoti labi izfiksētas un pilnīgi izmazgātas.

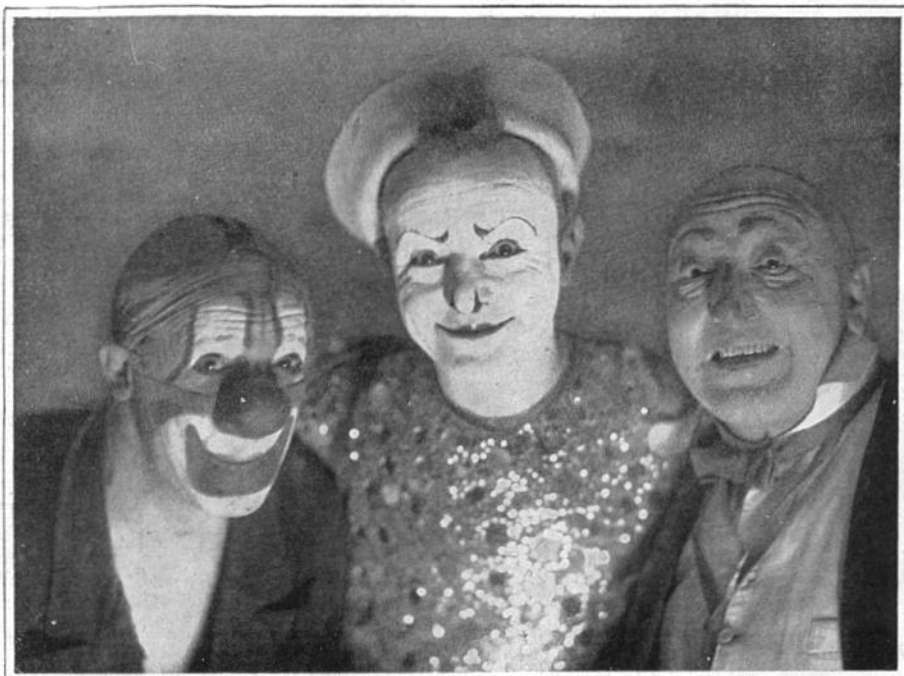
Kodaka reflektors.

Kodaka sabiedrība izlaidusi reflektoru Osram-Nitraphot lampai. Pie konstruēšanas ņemta vērā viegla apkalpošana, un maksimālā spuldzes gaismas izmantošanas iespējamība; neskatoties uz zemu cenu, reflektors nostrādāts solidi un glīti, un viņa konstrukcija zinātniski pamatota.

Zīmūļu pozitīvu retuša būtu galīgi atmetama, jo spožs papīrs zīmūli nepieņem, uz nespoža papīra viņš spīd; zīmūļa retuša bez tam viegli noslaukās, kamdēļ viņu varētu lietot, varbūt, vienīgi mazu defektu aizlāpīšanai uz pusspoža papīra, ja zem rokas nav akvareļkrāsu.

Kā izdabūt attīstītāja plankumus no baltas veļas.

Attiecīgās vietas sasalpināmas ar 5% kalija permanganāta šķīdumu. Brūni iekrāsotais audekls jāskalo dažas minūtes ilgi zem krāna un jābalina 5% kalija metabisulfīta šķīdumā, pēc kam atkal jāskalo ūdenī. Var gadīties, ka šī procedūra jāatkārto vēl vienu reizi, lai gan parastī plankumi izzūd pēc pirmās apstrādāšanas. Plankumus var sasalpināt arī ar Eau de Javelle, pēc tam skalot tīrā ūdenī, apstrādāt ar metabisulfītu un vēlreiz skalot. Ja plankumi nelieli, tad sasalpināšana izdarāma ar kokvilnas piciņas palīdzību. Krāsainai drēbei šis paņēmieni neder, jo šķīdumi bojā arī drānas krāsu.

«Trīs Fratellini».

Uzņ. Robertsson.

Uzņ. ar 1 Osram Nitraphot spuldzi, obj. Zeiss-Tessar, blende f:6, gaism. laiks 2—3 sek.

Nevienāda kopiju attīstīšana. Pretēji platēm, kuņas attīstās pa visu virsmu vienlīdzīgi, — papīri, sevišķi Gaslight papīri, sāk attīstīties no malām sākot uz vidu. Ja attīstīšanās laiks pietiekoši ilgs, tad kopija iztīstās vienlīdzīgi. Ja attīstīšanu pārtrauc priekšlaicīgi, kā tas nāk priekšā tad, kad kopija pārgaismota — tad viņa būs mākoņaina un bezspēcīga. Lai izsargātos no nevienādas attīstīšanās, tad tika ieteikts kopiju pirms attīstīšanas izmērcēt ūdenī, bet kā izrādījās, tad šī izmērcēšana lietu negrozīja. Vienlīdzīgu kopiju var iegūt tikai tad, ja papīru pareizi izgaismo un pilnīgi iztīsta.

Attīstītājs bromellas paņēmienam. Pievestā recepte sevišķi noderīga bromellas novilkumu paņēmieniem. Pyrogalola un Ammoniaka kombinācija sevišķi izdevīga, jo pateicoties ammoniakam, gaismas labi uzbriest, kurpretim Pyrogalols spēcīgi saģērē ēnas. Reljefs iznāk ļoti augsts, bet iekrāsošanai pietiekoši brīvs un izturīgs un viņš arī labi atdod krāsu novilkumam.

A 10,5 Kalija metabisulfīta
10,5 Pyrogalola
10,5 Bromammonija
ūdens līdz 1000,0 koptilpumam
B 10 ccm Ammoniaka (0,880)
ūdens līdz 1000 ccm koptilpumam

Lietošanai jāņem līdzīgas daļas A un B un vajadzības gadījumā jāatšķaida ar ūdeni (1:1).

—I—

* * *

Ūdens pilieni uz negatīviem. Ja uz sausa negatīva uzpildējis ūdens netiek tūdaļ nosūkts ar sūcekļa papīra palīdzību, tad šādā vietā pēc izžūšanas būs redzams gaišāks plankums ar tumšām malām. Šādu negatīvu var izlabot, mērcējot 24 stundas ilgi aukstā ūdenī un uzmanīgi un lēni žāvējot. Ja tas nelīdzētu, tad negatīvs jāizbalina sekošā šķīdumā:

«Sarma».

Uzņ. uz Agfa-Chromo-Isolar plates.

ūdens 500 ccm
kalija bichromāta 4 gr
sālskābes 10 ccm

pamatīgi jāmazgā, jāattīsta kaut kurā alkaliskā attīstītājā, jāmazgā un jāžāvē.

—I—

* * *

Izdarot foto un kino uzņēmumus telpās
— atveriet logus!

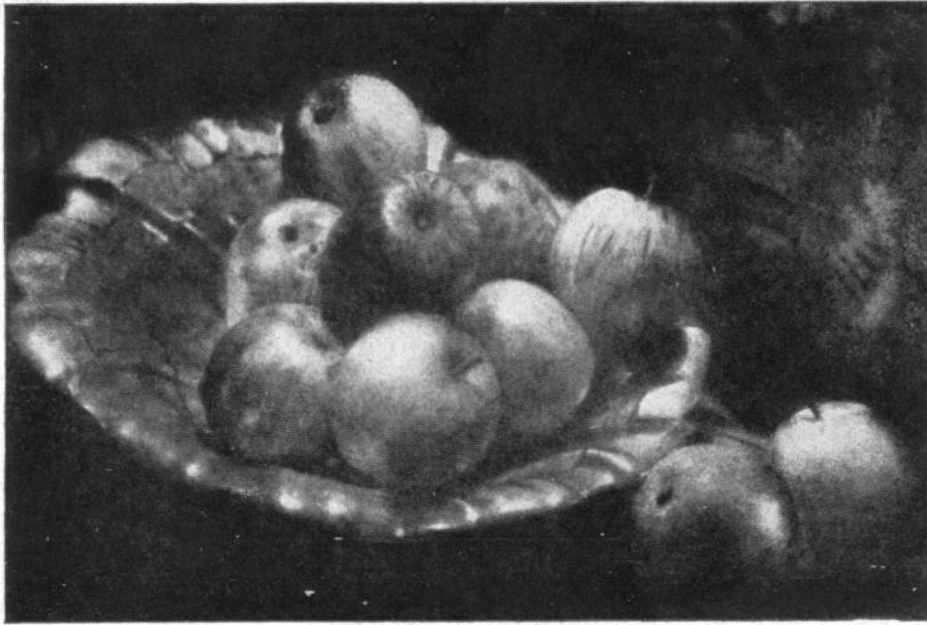
Priekškaru noņemšana vien vēl reizēm nav pietiekoša, jo stikls pats par sevi aiztur diezgan lielu gaismas daļu. Ir atrasts, ka lielās rūpniecības pilsetās, logi, kuņi nav 4 nedēļas ilgi tīrīti, — laiž cauri tikai 1/5 daļu gaismas. T. t., kur tik iespējams — logus vaļā!

—I—

«Sarma».

Uzņ. uz Agfa-Chromo-Isolar plates.

«Sudraba šķivis ar āboliem.»

Bromēļas izv.

M. v. Karnitschnigg.

Pastiprināšana caur otrreizējo attīstīšanu ar pyrogalolu.

Ir zināms, ka ar Pyrogalolu attīstītie negatīvi, pateicoties iedzelteni-brūnai nokrāsai (Pyrogalola oksidācijas produkti) ir ļoti spēcīgi segti. Šo pyrogalola īpašību var izlietot negatīvu pastiprināšanai. Negatīvi jāizbalina papriekš šādā šķīdumā:

1000,0 ūdens,
50,0 sarkanās asins sārma sāls,
10,0 bromkalija

un pēc pamatīgas mazgāšanas jāattīsta pie dienas jeb spēcīgās mākslīgās gaismas sekošā attīstītājā:

1000,0 ūdens,
5,0 pyrogalola,
10,0 sausā (jeb 25,0 kristaliskā) zoda.

Ja pastiprināšana izrādītos par nepieciešamu, tad procesu var atkārtot. —1—

Skābais attīstītājs. Uzņēmumiem ar ārkārtīgi spēcīgiem gaismas kontrastiem (parastiem uzņēmumiem neder!) ieteicams šāds attīstītājs:

360,0 ūdens,
4,0—6,0 nātrija bisulfīta,
1,0 amidola.

Pie uzņemšanas jāgaismo ar tādu apriņķi, lai būtu izgaismotas visdziļākās ēnas, pie kam gaismas var būt 100—200× pārgaismotas. Plate jāieliek attīstītājā un jākontrolē pēc ik stundas. **Vannīņa jāšūpo nav.** Attīstīšanas ilgums 4—12 stundas un vairāk. Gatavs negatīvs izskatās tā, it kā viņš būtu pārgaismots, pamaz attīstīts un vēl turklāt aizmiglots un tikai pie kopēšanas viņš parāda savu īsto raksturu. Interesanti atzīmēt vēl to, ka šis attīstītājs izsargā plati no oreolēm, t. k. pat uz vienkāršas plates iespējams uzņemt pret gaismu, nebaidoties no pārstarojumiem.

Neaktīvie stikli, kuņģi laiž cauri vienīgi spektroskopiski — tīru sarkano gaismu (tik tīru gaismu nedod pat t. s. masīvrubīna stikli, kuņģi laiž cauri arī drusku zaļos starus) pagatavojami sekoši: Divas attiecīgā formāta neapgaismotas plates — vislabāk tādas, kuņģam dubulta želatīna kārtā, kā

Perutz-Perorts-Braunsiegel, Agfa-Chromo-Isorapid etc. — tumšā jāizfiksē **skābā fiksāzā** (neitrālā nešķīdīs starpkārtas brūnā krāsā) un pamatīgi jāizmazgā, kā tas parasts pie negatīviem. Izfiksētās plates jāiekrāso speciālu filtra krāsu šķīdumos, un proti:

pirmā plate — 500 ccm ūdens + 3,0 Methylviolett:

otrā plate — 500 ccm ūdens + 6,0 Tartracina.

Plate paliek šķīdumā 15 min. ilgi, pēc kam viņu,

viegli noskalo ūdenī, pārslauka ar mitru vati un liek uz kraķīša žūt. Izžuvušās plates — violeto un dzelteno — saliek ar želatīnētām pusēm kopā un aplimē gar malām ar lipīgām papīra strēmelītēm, kuņģa parasti lieto diapozitīvu aplimēšanai. Šādi pagatavots stikls laiž cauri, kā jau aizrādīts — vienīgi spektroskopiski tīru sarkano gaismu. —1—

Asuma iestādīšana. Ja uzņemamam sīžetam vajadzīgs liels dziļums, tad ieteicams rīkoties sekoši: iestādīt asumu uz to vistālāko priekšmetu, kuņģa attēlam vēl jābūt asam un atzīmēt uz attālumu skalas iestādījumu. Tas pats jāizdara arī ar vistuvāko priekšmetu un dabūtais attālums starp atzīmēm jāizdala uz pusēm. Aparāts iestādāms uz šo vidējo atzīmi, pēc kam objektīvs mazliet jātuvina atzīmei, kuņģu dabūjam, iestādot uz vistuvāko priekšmetu. Pēc tam jādiafragmē un uz matstikla jānovēro vajadzīgais dziļuma asums. —1—

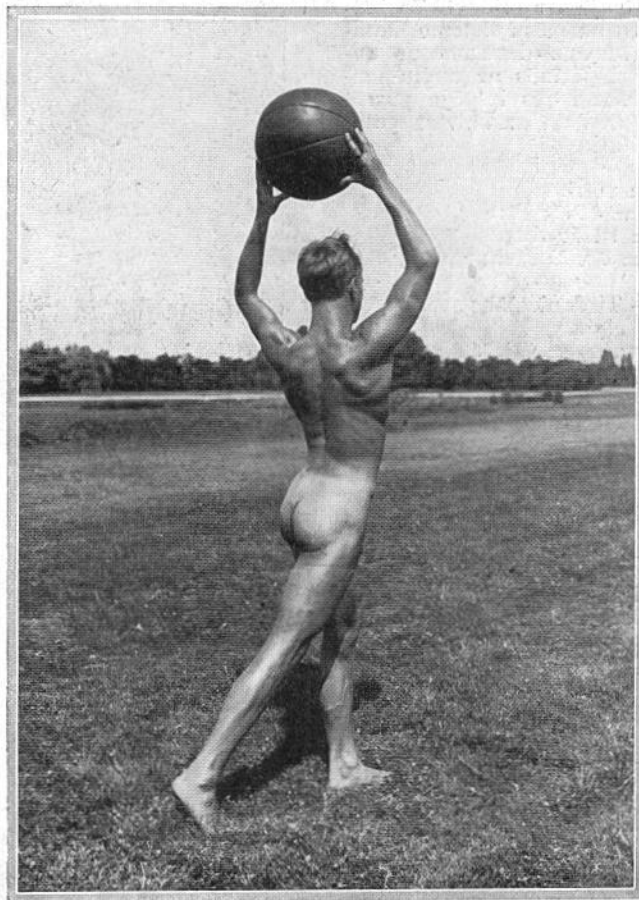
«Idile».

Gustavs Loewel, Berlinē.

Uzņ. uz Agfa-Chromo plates.

Fotopapīru rūpniecība. (Beigas.)

Bet tikko sāktais darbs bija jāpārtrauc nākošā gadā, kad visas Rīgas rūpniecības iestādes tika iz Rīgas evakuētas. Mūsu fotopapīru rūpniecība tad noklist uz Harkovu un tur drīzā laikā dabū pasūtījumu no «Krievijas kara komitejas», jo tanī laikā arī visā plašā Krievijā vēl nav nevienas fotopapīru rūpniecības un Latvijas fotorūpniecība ir kā brīnuma celtnis. Tiek kalti dažādi plāni un 1917. g. rūpniecība tiek pārvesta uz Kijevu, lai tur celtu plašu fotoplatu un fotopapīru fabriku **kaŗa vajadzībām**. Tā sauktām «kaŗa komitejām» ir pus valstisks, pus privāts raksturs un tamdēļ tādās fabrikas noorganizēšana ir stipri sarežģīta. Tiek celta vispirms **pagaidu** darbnīca, bet izceloties revolūcijai, beidzas kaŗš, izformējas arī «kaŗa komitejas» un darbnīca paliek gaisā karājoties. Darbnīca pāriet atkal uz privātam telpām, bet 1919. g. to rekvizē lielnieki sapako visas mašīnas un piederumus 7-os vagonos un vadā no pilsētas uz pilsētu, lai atrastu izdevīgāku vietu, kur fabriku novietot un darbus atjaunot. Pēc 6 mēnešu klejošanas pa plašo Krieviju, darbnīca nonāk Jekaterinburgā,

«Bumbu metējs».

Uzņ. uz Eisenberger Ultra-Rapid plates.

tiek novietota kādā ēkā, it kā darba ierīkošanai, bet tad piepēši komisārs, kuŗš fabriku bija Kijevā rekvizējis, tiek arestēts un tiesāts, jo uz fabrikas rēķina tas daudz nelikumības izdarījis. Izmeklēšana velkas veselu gadu un pēc iztiesāšanas šo rindīņu rakstītājs dodas uz Maskavu, lai varētu mašīnas turpu pārvest, bet no turienes uz Latviju. Maskavā miera līguma komiteja atzīst mašīnu izdošanu Latvijai, bet Jekaterinburga Maskavas rīkojuma neatzīst par saistošu un mašīnas neizdod. Tā neatliek cits, kā atgriezties dzimtenē tukšām rokām un mēģināt atjaunot rūpniecību ar valsts pabalstu. Bet tā kā no jauna noorganizētās valsts iestādēs jau iesēdināti ļaudis, kuŗus Latvija līdz šim nebija pazinusi, un kuŗiem arī sveši Latvijas agrākie darbinieki, tad neizdodas pabalstu dabūt un nodoms, atjaunot fotopapīru rūpniecību, bija jāmet pie malas.

Lai neietu zudumā tik daudzu gadu piedzīvojumi fotopapīru ražošanā, tad 1926. gadā papīru rūpniecību atjaunoju ar paša spēkiem, lai uzsāktu cīņu ar ār-

zemju fabrikātiem, ar kuŗiem gadā ap 20 milj. rubļi tiek aizpludināti uz ārzemēm.

Tādā būtu Latvijas fotopapīru rūpniecības līdz-

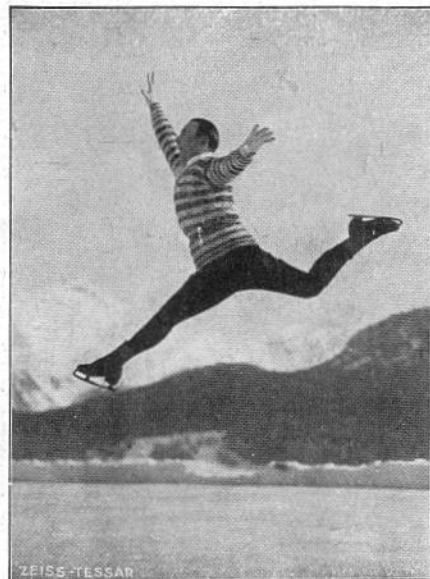
šinējā gaita. Cerams, ka jaunais pasākums atradīs jo plašāku fotogrāfu aprindās dzīvu piekrišanu un radīsies arī vajadzīgie kapitāli, lai fabriku varētu nostādīt uz plašākiem pamatiem.

M. Buclers

Uzņ. ar Zeiss-Tessar.

Jauna interešu kopība fotorūpniecībā. Divi vecākie vācu uzņēmumi, — firmas J. Hauff & Co., GmbH, Feuerbachā pie Stuttgartes un Leonar Werke Arndt & Löwengard, Wandsbeck, — noslēguši interešu kopību, kuŗa attiecas ne tikai uz ražošanu, bet arī uz pārdošanu. Tādā kārtā visu fotografisko materiālu, kā platu papīru, filmu un ķīmikaliju ražošana tiek apvienota, pie kam fabrikas paliek Feuerbachā un Wandsbeckā, bet firdznieciskā pārvalde pāriet uz Wandsbecku. —i—

Uzņ. ar Zeiss-Tessar.

Angļu mēri. Konzervātivajā Anglijā vēl šo baltu dien' lieto vecu veco svaru un mēru sistemu, kamdēļ arī tiem amatieriem, kuņiem darišana ar angļu foto-žurnāliem, pastāvīgi jācinās ar angļu mēriem un svāriem. Sekošā tabele dos iespēju pārrekināšanu izdarīt vienkārši, ātri un ar katram gadījumam nepieciešamo precizitāti:

Šķidrumu mēri.

1 gallon = 4 quarts = 4,5456 litra;
1 quart = 2 pints = 1,1359 litra;
1 pint = 1/8 gallon = 0,5679 litra;

Avoirdupois Weight. — Tirdzniecības svāri.
(Avdps Weight.)

1 pound (lb) = 16 ounces = 453,5927 gr.
1 ounce (oz) = 16 drams = 28,5495 gr.
1 dram = 5 scruples = 1,7718 gr.
scruple = 10 grains avdps = 0,5906 gr.
1 grain = 0,05906 gr.

1 USA gallon = tikai 3,7855 litra;
1 „ quart = tikai 0,9465 litra.

Aptieku mēri.

1 pint = 20 fluidounces = 567,9 ccm.
1 fluid ounce = 8 drachmus = 28,4 ccm.
1 fluid drachm = 60 minims = 3,55 ccm.
1 minim = 0,06 ccm.

Troy Weight (dārgmetāliem, medicinā un zinātniskos apzīmējumos.)

1 Troy pound = 5760 Troy grains = 373,2420 gr.
(1 pound avdps) = 7000 Troy grains = 453,5927 gr

«Portreja».

N. Zvirbulis.

Uzņ. uz «Kosmos» plates.

«Vēnus gliemezi».

E. Himpelmanns.

Uzņ. uz Agfa-Chromo-Isolar plates.

1 Troy grain = 0,06479895 gr.
(1 avdps grain = 0,05906150 gr.)

NB. Fotografiskos žurnālos sastopāmie svāri ir Avdps svāri un Troy Weight šeit pievesti tikai salīdzināšanas dēļ.

Sekundu skaitīšana. Ja gaismošanas laiks ir 1—6 sek., tad iespējams iztikt arī bez pulksteņa palīdzības, skaitot laiku četrzīlīgiem vārdiem, ar tādu aprēķinu, ka katra zilbe aizņemtu apm. 1/4 sek., piem.: div—des—mit—viens, div—des—mit—div', div—des—mit—tris, div—des—mit—četr', div—des—mit—piec', div—des—mit—seš', u. t. t. Pareizo tempu viegli iemācīties pēc pulksteņa sekundu rādītāja pāris minūtes. —i—

Jauna Agfa krāsu plate. «Agfa» izlaidusi jaunu krāsu plati, kuņai labāka krāsu korekcija, augstāka transparence un 2X lielāks jūtīgums, t. k. tagad būs iespējami arī momentuzņēmumi ar gaismas spējīgākiem objektīviem labos gaismas apstākļos. —i—

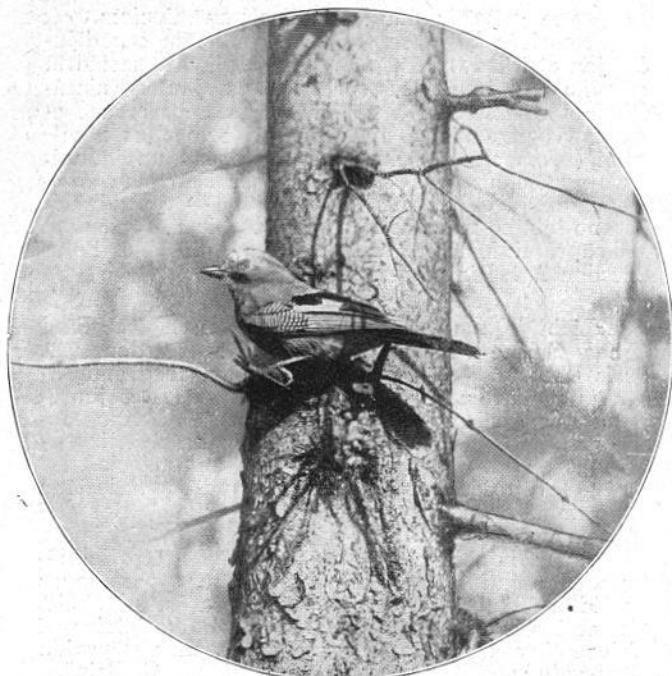
* * *

HUMORS.

Pie fotografa atnāk kāda dāma ar četrus gadus vecu zēnu. Pēdējais raud un taīsa nelaiņu ģimīti.

«Mazais, kāpēc tu raudi un negribi fotografēties?»

— «Ja, kas tad ēdīs pusdienas, ja man būs jāstāv uz bildes!» —is.

Uzņ. ar Busch'a Bis-Telar 1 : 7.

Jaunā «Zeiss-Ikon-Heimlampe».

Kuņš fotogrāfs gan nepazīst zibeņa pulvera, kuņš gan nav viņu lietojis momentuzņēmumiem istabā, garos ziemas vakaros? Nav šaubu, ka zibeņa gaismai arī nākotnē vēl liela nozīme un, ka tur, kur nav elektrības — viņa ir vienīgais gaismas avots, kuņš veikalās rokās dod pārsteidzoši labus rezultātus.

Mazās loka lampiņas gan mēģināja atvietot magnija pulveri, bet tas viņām izdevās tikai pa daļai, jo tāpat kā kino darbnīcās loka lampas tiek vienmēr vairāk atvietotas ar spēcīgām kvēllampām, tāpat arī amatieri, kuņš agrāk lietoja šādas jeb tādas loka lampas, — pāriet pamazām uz kvēlspuldzēm, kā piem. **Osram-Nitraphote**. Šo lampu lielais spilgtums tiešām jāapbrīno. Turklāt pie viņām atkrit ikkatra apkalpošana, kuņa bija nepieciešama pie loka lampām; kvēllampa pieslēdzama katram gaismas vadam un viņa deg tūdaļ, kā jau kvēllampa. Tad viņai nav nedz nepatikamo dūmu, kādus novēro pie magnija gaismas un loka lampas, nedz arī atklātas liesmas, no kuņas jā-sargā viegli aizdegošies priekšmeti: pilnīgi atkrit loka lampām nepieciešamais reostāts jeb transformātors un pastāvīgā gaismas regulēšana.

Nitraphote-lampa ir pirmā kvēllampa, kuņa domāta tieši fotografiskiem uzņēmumiem. Viņas gaisma sevišķi izdevīga ortho- un panchromātiskām platēm, kuņas tad lietojamas bez filtra, kamēr loka lampas gaismas uzņēmumiem filtris nepieciešams.

Bet kvēllampu pilnīgi izmantosim tikai tad, ja viņas gaismu koncentrēsim uz uzņemamā priekšmeta ar reflektora palīdzību. Un šim reflektoram jābūt labam, kā piem. **Zeiss-Ikon-Nitraphote-Reflektors**.

Visa kvēlspuldzes mikstā, bet spilgtā gaisma tiek ar reflektora palīdzību sadalīta uz uzņemamā priekšmeta un viņas spilgtums līdzinās apm. 5000 svecēm. Pie šādas gaismas iespējami foto- un kino-momentuzņēmumi, ka arī isi laika uzņēmumi mājās, kā to rāda sekoša īsa gaismošanas tabula foto uzņēmumiem:

Spuldzes attāl. 1 mtr., diafr. 1 : 2.7, gaism. laiks $\frac{1}{20}$ sek.
Spuldzes attāl. 1 mtr., diafr. 1 : 4.5, gaism. laiks $\frac{1}{5}$ sek.
Spuldzes attāl. 2 mtr., diafr. 1 : 2.7, gaism. laiks $\frac{1}{10}$ sek.
Spuldzes attāl. 2 mtr., diafr. 1 : 4.5, gaism. laiks $\frac{1}{2}$ sek.

Klišeja: uzņēmuma paraugs; zem tā: viens Zeiss-Ikon-Nitraphote-Reflektors, 2 mtr. attālumā, diafragma 1 : 1.8, gaismošanas laiks $\frac{1}{25}$ "", plates jūtīgums 17° Sch.

Kino uzņēmumiem istabā vajadzīgas 2 spuldzes $1\frac{1}{2}$ —2 mtr. attālumā, pie kam jālieto diafragma 1 : 2.7. Šāda gaismas spilgtuma neveda nevienš no līdzinājām amatiera vajadzībām domātiem gaismas avotiem. Turklāt vēl Zeiss-Ikon-Nitraphot-Reflektors ir lēts, stabili un eleganti uzbūvēts; viņš **grozāms** un pār-stādams plašās robežās no augšas uz leju. Nepaceltā stāvoklī spuldze atrodas 55 cm virs tā pamata, uz kuņa reflektors nolikts, — paceltā stāvoklī — 45 cm. Reflektors viegli transportējams, jo viņš aizņem ļoti maz telpas, kamdēļ arī viņu iespējams uzstādīt gandrīz katrā vietā. Šo reflektoru iespējams arī uzskrūvēt uz statīva.

Tagad amatiera rīcībā ir tāds gaismas avots, par kuņu labāka nevar iedomāties un kuņam ir pret loka lampu un zibeņa gaismu neatsveramas priekšrocības. Amatiers var ērti iestādīt asumu pie pilnas gaismas un pēc patikšanas noskaņot ēnas. Viņa var tagad ir ikkatrs apgaismošanas veids, jo viņš var ļaut krist gaismai no augšas, no apakšas, no sāniem, tieši un netieši; bez otras personas palīdzības viņam iespējams izdarīt mājā visplašākās sīzeta apgaismošanas studijas. Katram būs iespējams pārliecināties par mākslīgas gaismas neatsveramiem labumiem, protams, ja viņš lieto Nitraphote spuldzi Zeiss-Ikon-Reflektors.

—i—

Uzņ. ar Busch'a Bis-Telar 1 : 7.

Grāmatu galds.

10 lapas papīra — 10 labas kopijas. Mazā, 12 lpp. biežā brošūriņa Schering-Kahlbaum A.-S., Berlin-Spindlersfeldā, ir parādījusies jau trešā izdevumā. Brošūra iespiesta uz ļoti laba papīra un apskata izsmeloši Satrox-Universal papīra apstrādāšanu. Brošūriņa sastādīta ar ļoti labu gaumi un satur arī cenu rādītāju visiem Satrap fabrikātiem (filmām, platēm, papīriem, ķīmikālijām u. t. t.). Dabūjama par brīvu visos labākos foto-veikalos.

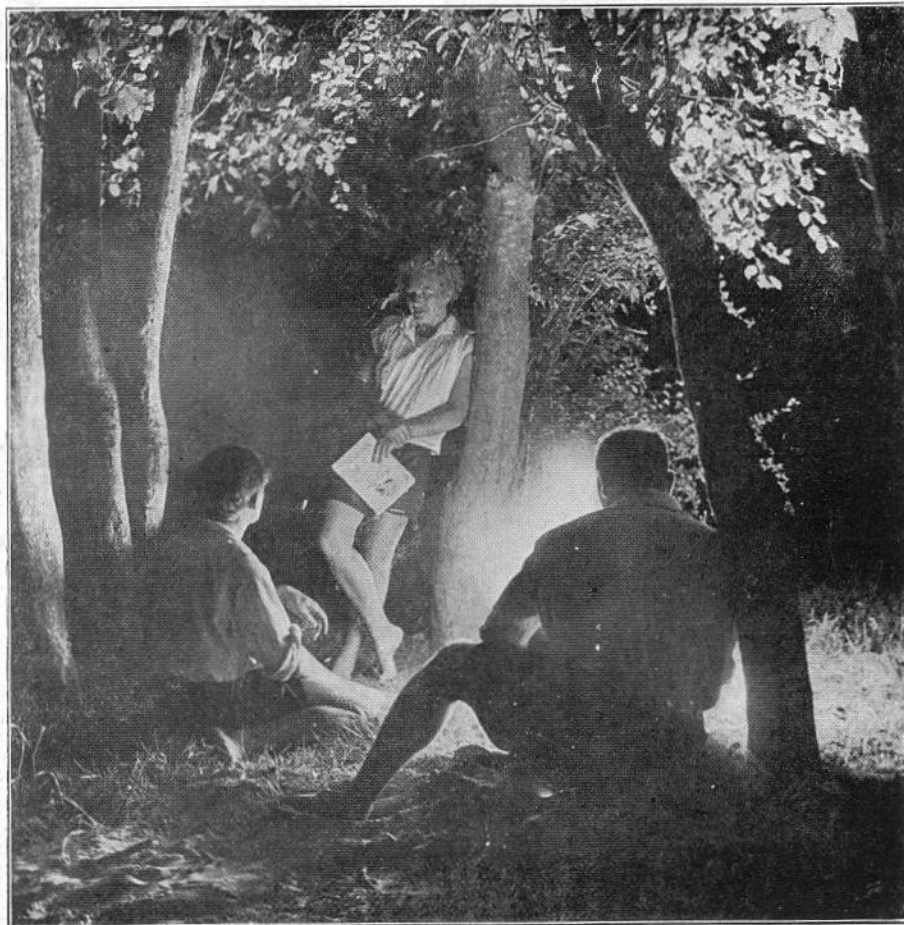
—i—

«Wünsche eines Amateurs». Zem šāda nosaukuma viens Rīgas amatiers (Herberga kgs) ievietojis vācu žurnālā «Photofreund» (1928. g. Nr. 21, 408. lapp.) rakstu par miniatūrkamerām ar kinoplazmātu 1,5 f = 50 m/m. Interesentiem būtu jāaizrāda, ka šādas kameras gatavo firma «Optisch-mechanische Industrie-Anstalt Hugo Meyer & Co., Goerlitz».

Jaunā Kodaka brošūra.

Kodaka sabiedrība, kuŗa pūlas viscaur atvietot plates ar filmām, — izlaidusi atsevišķu izvilkumu no sava mājas laikraksta «Profesionalfotograf», kuŗš apskata sīkākī strādāšanu uz filmām. Brošūru piesūta par veltīti Kodaka sabiedrība, jeb viņas priekšstāvis Latvijā, A. Cālits, Rīgā, Brīvības ielā 2. Brošūrā ne tikai apskatītas visas filmu priekšrocības, bet arī doti aizrādījumi un receptes pilnīgai filmu apstrādāšanai. Brošūra skaisti ievākota, satur daudz illūstrāciju, no kuŗām redzams, ka tik pazīstami lielmeistari, kā Perscheids, Triebis un Binders jau lieto Eastmaņa filmu uzņemšanai.

—i—

«Ugunskurs».

Uzņ. uz Perutz plates.

Jauna grāmata par bromellas paņēmienu.

Friedricha Fischera pazīstamā grāmata parādījusies jau otrā izdevumā. Šī vecā praktikanta sastādītā grāmata dod izsmelošus, pa daļai arī jaunus, aizrādījumus attiecībā uz šo attēla iegūšanas procesu. Bez bromellas paņēmienu apskatīti vēl bromellas novilkumi (Bromoelumdruk), trīskrāsu druka un jaunais ligno-paņēmiens. Neskatoties uz košu izdevumu, daudzām kapaŗa dziļdrukas illūstrācijām — reprodukcijām no labāko mākslas fotogrāfu darbiem — grāmata maksā tikai Mk. 1,75 un dabūjama pie Osc. Bohr, Dresden A 1, Ringstrasse 14.

* * *

«Lichtbildkunde für Anfänger» von Hofrat Paul Urban. Ihagee-Bibliothek, Bändchen 5, Dresden 1929. Preis RMk 0,50.—. Jauna, populāri un ar gaumi sastādīta pamācība iesācējiem apskata visus tos jautājumus, ar kuŗiem visupirms jāiepazīstas katram iesācējam. Laba, tekoša valoda, labas illūstrācijas — viss tas padara brošūriņu ne tikai par nepieciešamu padomdevēju iesācējiem, bet arī par patīkamu lasāmu vielu tam, kuŗu fotografija sāk interesēt. Bez parastiem iesācēja darbiem — uzņemšanas, attīstīšanas, fiksēšanas, kopēšanas — tiek apskatīta arī palielināšana. Grāmataiņas beigās dots aizrādījums par Ihagee papildlēcū lietošanu un pievasta gaismošanas tabula. Grāmataiņa ir ap 52 lpp. bieža un uz siltāko ieteicama visiem tiem amatieriem, kuŗi daudz maz pārvalda vācu valodu.

* * *

«Patent-Etui-Kamera». Skaistu, labi sastādītu prospektu elegantā iespaidumā izdevusi firma «Guthe & Thorsch», Dresdenē. Šis prospekts apskata vieglā, saprotamā valodā firmas speciālmodesli — Patent-Etui-Kamera — aprakstot kameras atsevišķas daļas un viņas pielietojšanas iespējamības. Skaistas illūstrācijas, kā arī pazīstamāko modeļu cenu saraksts papildina prospektu, kuŗu ieteicams katram fotografam izlasīt.

—i—

«Etwas über Hellicht-Entwicklung» — saucās neliela, 24 lpp. bieža brošūriņa, kuŗu sastādījis pazīstamais fotoķīmiķis N. Becks. Brošūriņa iznākusi «Agfa», Berlinē, S.056 izdevumā un dabūjama par brīvu visos foto veikalos, lai visiem būtu dota iespēja iepazīties ar šo moderno attīstīšanas veidu.

«Was ich meinem Freunde Titus schrieb — — —», saucās jaunā Eizenbergera brošūriņa, kuŗa saistošā anekdotiskā garā pastāsta, kā izdarāmi uzņēmumi slēgtās telpās. Šī «Titus'am adresētā vēstule» — zīmējas arī uz jums: viņā jūs atradīsiet ne tikai daudz interesantu ierosinājumu, bet arī saistošu lasāmu vielu.

Brošūra iespiesta uz vislabākā papīra, bagātīgi illūstrēta un atstāj sevišķi tīkamam iespaidu. Jūsu foto tirgotājs izsniegs jums pilnīgi par brīvu vienu šās brošūras eksemplāru. Ja viņam brošūras krājumā nebūtu — pasūtiet tieši mums.

C. J. Luthers, Eisenberger Trockenplattenfabrik Otto Kirschten A. G. Eisenberg 9, Thür.

Foto-sacensības.

Izstāde jeb sacensība	Izstādes ilgums un vieta	Beidzamais iesūtīšanas termiņš	Tuvākas ziņas sniedz
Spremberg pilsētas foto sacensība	5 godalgas naudā, kopsummā par RM. 105,—	1. jūnijs 1929.	Verkehrsabteilung des Magistrats, Spremberg, N L.
The Ninth Annual Competition of American Photography in Boston	No 19.—29. jūn. 1929.	1. jūnijs 1929.	American Photography 428 Newbury Street, Boston 17, Mass. U.S.A.
2 «Photofreund» sacensības	Katrā par RM. 500,— godalgas	22. jūnijs 1929.	«Photofreund» Berlin S. 14, Stallschreiberstrasse 54/55.
The Sixth Midland Salon of Photography, Derby 1929	Art Gallery no 10. aug. līdz 8. sept. 1929.	2. jūlijs 1929.	The Hon. Secretaries, Six Midland Salon of Photography, The Art Gallery, Strand Derby, England.
Starpt. fotogr. izstāde «Ipha», Salzburgā	No 15. jūl. līdz 15. septembrim 1929.		Direktion der «Ipha» Salzburg, Schwarzstrasse 1.
Firmas «Schleussner» sacensība: «Namenlos»	Godalgas par RM. 1000,—	31. jūlijs 1929.	Dr. C. Schleussner A.-G. Frankfurt a/M.
Kukshavenes peldvietas pārvaldes sacensība	Godalgas naudā no RM. 100,— līdz RM. 15,—	31. augusts 1929.	Badeverwaltung des Nordseebades Cuxhaven.
Starpt. fotogr. izstāde Gotenburgā 1929.	Mākslas muzejā, no 15.—31. okt. 1929.	25. septembris 1929.	Sekretär der Internationalen Photographie-Ausstellung, Box 52, Gotenburg, Schweden
II. starpt. fotogr. izstāde 1929. g. Igaunijā	Oktobrī 1929.	1. oktobris 1929.	Eesti Foto-Klub, Tallinn Estijā, Kuninga 1.
A.-S. Schering-Kahlbaum sacensība	Godalgas par RM. 5000,—	No 15.—30. okt. 1929.	Schering-Kahlbaum A.-G. Photo-Abt., Berlin — Spindlersfeld.

Piezīme pie „Mūsu foto izstādes“.

Pie parastā bilžu daudzuma tagadējās izstādēs, kļūst atkal aktīvs jautājums par darbu šķīrošanu. Esmu arvienu stāvējis par autoru kopoju izstādē, bet tagadējā autoru raibuma un ražīguma, izstāde zaudē vadošo un pamācošo nozīmi. Ne ikkatrs darbs ir izstādams, kas ir saražots. Nākotnē būtu ierīkojama «ražojumu nodaļa», kurā ietilpināmi visi raibie darbi priecīgai apskatei. Nopietnai idejai **to-
pošiem spēkiem** var noderēt tikai tie darbi, pie kuriem strādāts ar vairāk mīlestības un ar dziļāku pārdomu. Divdesmit gadi mūsu foto attīstībā ir pietiekoši garš posms, lai būtu vairāk skaidrības pamata principos, un vairāk nojautas par autoritatīvās vadības nepieciešamību.

Ir savādi, ka tik plašā izstādē, starp tik daudz darbiem, izņemot dažus Baula darbus, vai pavisam nav saskatāma skaidrības **meklēšana**. Visā vairumā tikai dabas attēliem, tālu zem tā iespaida, ko sniedz pati daba.

* * *

Mr. Henry R. Allan,

Nr. 1, Siger Place Grafton Auckland,

New Zealand,

vēlas apmainīties bildēm ar Latvijas amatieriem.

Visus šini numurā iespiestos uzņēmumus ar **Zeiss-Tessar** u saņēmām no Zeiss'a pārstāvības, firmas «**Optika**», Rīgā, Vaļņu ielā 22-a.

Jautājumus iesūtot apmaksājama atbilde.

Visiem jautājumiem un pieprasījumiem kantorim vai redakcijai katrā ziņā pieliekamas markas atbildei. Pretējā gadījumā atbilde ar vēstuli nav gaidāma, bet tikai paskaidrojumi nodaļā: «**Atbildes iesūtītājiem**».

Redaktors-izdevējs: G. Džingels,

Mūsu lasītāju domas.

Daugavpils, 1929., 19. III.

«Objektīva» redakcijai.

Ar sevišķu interesi izlasīju M. Buclēra rakstu: «Foto skolās».

Pats «grašu-amatiers» būdams, gribu pastāstīt redaktora k-gam, kā fotolietas notiek Valsts Daugavpils vidusskolā, kuņas audzēknis pats esmu.

Mūsu skolā ir apm. 5 aktīvi fotogrāfi, starp tiem viens profesionāls ar statīva kameru.

Uz dažu skolēnu ierosinājumu, mūsu direktors, Fr. Obšteina kgs, atvēlēja «foto-laboratorijai» veco laiku «karceru». Nedaudz gadu atpakaļ, kad starp vidusskolas skolotājiem bija viens dedzīgs amatiers, minētās telpas šim nolūkam jau tika izlietas, bet pēc tam stāvēja tukšas. Šogad laboratoriju atkal atjaunoja. Pateicoties direktora kga pabalstam, izdevās

iekārtot atsevišķu negatīvu galdu un pozitīvu galdu, «modernu» skalošanas ierīci un «ultrā-modernu» susināšanas ierīci (resp. — vecs ventilators).

Tas dod mūsu vidusskolas amatieriem iespēju kārtīgi izgatavot savus uzņēmumus.

«Tie puikas tur tai tumšajā istabā...» pamazām vervē sev amata biedrus un amatieru skaitis (gan ļoti lēni) aug.

Galvenais šķērslis foto-popularizēšanai ir bez šaubām skolēnu «švakās finanses», bet arī tam drīz vien tiks līdzēts, ir paredzēts nākamo gadu iegādāties vienu aparātu visai skolai.

Šādi foto-mākslas piekritēju skaits visās malās lēni aug.

Daudz sekmju!

Vidusskolnieks Markus Gordins,

(V. D. V. IV. kl. audz.)

Daugavpilī, Rīgas ielā 51, dz. 1.

- **Mazi negatīvi – lieli attēli!**
- **Vienā kasetē materiāls 36 negatīviem!**
- **Visātrākā uzņemšanas iespējamība!**
- **Dubulta apgaismošana izslēgta!**

Šīs 4 svarīgās īpašības ir spidoša kārtā apvienotas

Leica
KAMERĀ

ERSNT LEITZ, WETZLAR

Pieprasat brīvprospektus pie

Latvijas priekštāvja

K/S Emil Borchardt Rīgā, Valņu ielā 10, tālr. 23280**Visus**maksājumus zurnālam „Objektivs“
lūdzam iesūtīt pasta tekošā rēķinā**Nr. 724****1929. g. vasaras foto-
sacensība amatieriem**Šis kupons derīgs
3 uzņēmumiem

esūtams līdz 31. augustam 1929. g.

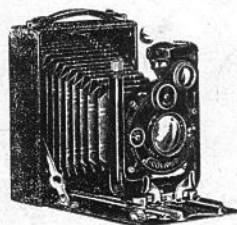
„JOZEF POKORNY“ Liepājā

Firma dibināta 1880. gadā

- „IRIS“ fotografiskās plates — vecs un iecienīts fabrikāts.
 „IRIS“ lietderībā nepārspētas, tās lieto visi modernie fotogrāfi un amatieri.
 „IRIS“ plates pilnīgi atvieto ārzemju fabrikātus, bet cenu ziņā daudz pieejamākas.
 „IRIS“ plates apbalvotas vairākām godalgām.
 „IRIS“ plates lietojot, Jūs gūsiet prieku un vislabākos panākumus.

FABRIKA ARI RAŽO:

Bristoles kartonu fotogrāfijām un drukātavām, ziloņu kartonu vizītu kartiņām, plakatu kartonu.
 Lielražojums fotogrāfu kartiņām un paspartu izgatavošanai dažādos veidos, un modernām tērauda gravīrām

Attīstīšana, drukāšana,
 palielināšana
 priekš amatieriem
 ātri un rūpīgi

Viss priekš fotografijas

Visu pirmklasīgo
 fabriku ražojumi

VAIRUMĀ
 MAZUMĀ

Pārdošana uz nomaksu
 un uz viegliem noteikumiem

„FOTO-SPORTS“

F. JOELSONS

RĪGĀ, VAĻŅU IELĀ 18. TĀĻRUNIS 20083

Optisks brīnums!

Thagee kopoījums padara katru kameru par univerzālinstrumentu platēm, kā — portreju, reprodukcijas un teleuzņēmumiem. Thagee lēcu īpašība pastāv iekš tam, ka objektīva zīmējuma kvalitāte necieš ne mazākā mērā, neskatoties uz to, ka fokusa gaņums katrā atsevišķā gadījumā ir dažāds. Thagee lēcu kopoījumi tiek pagatavoti trijos dažādos lielumos. Vajadzīgais lielums jāizvēlas pēc objektīva ietvēruma diametra. I. lieluma caurmērs ir 51mm, II. — 40 mm (lietojams 15×18 kamerām, resp. objektīviem ar šāda diametra ietvērumu) un III. — 52 mm. Šās lēcas dod iespēju visplašākās robežās mainīt objektīva fokusu. III. lielums arī ļauj pielietoties projekcijas aparātos, epidiaskopos un kinematografos, dodot iespēju ātri un ērti mainīt palielinājuma mērogu.

I. lielums maksā Ls 12,50 (RMk. 10,—).

II. lielums maksā Ls 16,50 (RMk. 13,25).

III. lielums maksā Ls 25,— (RMk. 20,—).

Gevaert

Papīri
Plates
Filmas

Kopš 35 gadiem pazīstami kā kvalitātes
ražojumi visā pasaulē

Dabūjami katrā labākā fototirgotavā!

M. Buclera fotorūpniecība

Rīgā, Zvaigžņu ielā Nr. 26. Tālrunis 34283

Fotoplates:

Amatieru-Rekords
Ultra-Rekords
Special-Rekords
Orto-Rekords
Dia-Rekords

Fotopapīri:

Atjaunota 1914. gadā dibinātā
fotopapīru rūpniecība:

Bromorekords

bromsudraba papīrs, spožs
un nespožs; pastkartes un
papīrs

Velorekords

Chlorbromsudraba papīrs,
spožs un nespožs; pastkar-
tes un papīrs

Ķimikāliju patronas:

Attīstītāji
Krāsotāji
Fiksažas
Novājinātāji
Pastiprinātāji

Priekšstāvēniecība:

„STELLA“ portreju anastigmati